

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 16 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Mezőgazdasági statisztika.

Arad, augusztus 8.

(K.) A magyar kormánynek már régi kezdeménye a pontos mezőgazdasági statisztika, a mely most jutott a megvalósítás stádiumához.

Mint elsősorban mezőgazdasági államnak, a mezőgazdasági termés felvételek, igen fontosak. A gazdálkodás helyesebb irányai, az ezzel összefüggő gazdasági üzem beosztás s végül az árak alakulása szempontjából megbecsülhetetlen, ha a termelésről megbízható statisztikával rendelkezhetünk. Ep oly szüksége van a komoly és szolid üzletembernek, mint a komoly és szolid termelőnek arra, hogy tiszta kép legyen előtte a gazdasági helyzetről, s a termelőnek tán még fontosabb ez, mint az üzletembernek.

Mert bármily mértékben foly is be a világ termelés a magyarországi gabonáinak alakulására, az már bizonyosodott, hogy ha a hazai termés nagy valamely termény nemben, az az illető termény árának csökkenésére, ha pedig a termés kicsiny, a termény árának emelkedésére első sorban van befolyással. Bizonyosodott az is, hogy a hazai szükséglet fedezésére legelőbb a hazai termés hivatott s az idevaló hiányt az import soha sem tudja oly jutányosan tedezni,

hogy az árak emelkedése be ne következnek.

A baj azonban ott szokott lenni, hogy a mezőgazdával elhitetik, hogy a külföldi ilyen és amolyan fenyves termények és készletek az árakra nyomasztólag fognak hatni s ha aztán a hazai termés egy-egy szűkebb esztendőben már legnagyobb részben átmege az üzerek kezébe: akkor áll elő a szükségképeni emelkedés az árakban, ami azonban már nem a termelőnek hanem az üzletembernek s a nagy gyárosnak a hasznára van.

A hazai termésnek megállapítása eddig hozzávetőleg becslés útján történt. A becslést a gazdasági tudósítók cselekedték meg, a kiknek bemondása alapján aztán a központban az egész országra nézve a kimutatás elkészítettett. Hogy mily kevésbé közelítette meg a becslésnek ez a módja a valóságot, azt mindnyájan tudjuk. Ez nem is lehetett másként, a körjegyzőktől és szolgabiráktól az írászattal mellett kitöltött adatok rá kerültek a gazdasági tudósítók asztalára, innen aztán a földmívelési kormány központi közgeinek asztalára; s az egész nagy apparatus hiába dolgozott, mert nem volt meg a reális basis: az adatoknak a valósággal való összehasonlítása.

A földmívelési kormány által tervbe vett új statisztikai felvételek azonban már a tényleges viszonyokat veszik alapul s

azok konstatálására szoritkoznak. E tényleges viszonyok pontos felvétele aztán emberi számítás szerint teljesen hü képet fog adni arról, hogy a mezőgazdasági területek arányszámai milyenek s azokon az egyes gazdasági termények kulturája hogyan oszlik meg.

Miután azonban minden felvétel idegenkedéssel jár s főleg az oly konzervatív hajlamu és gondolkozásu gazdaközönsegnél, nem lehetetlen, hogy a felvétel sok helyt akadályokkal fog járni. A földmívelésiügyi kormány épen ezért fordul a gazdasági egyesületekhez s mindama szakörökhöz, a melyek az ország mezőgazdaságára befolyással bírnak s a mezőgazdákkal összeköttetésben vannak. S ezektől kéri s méltán el is várja, hogy e fontos statisztikai felvételek összeállításában a kormánynek segítségére legyenek.

E felvételeknek semmi politikai, annál kevésbé pártpolitikai célja nincs. Ennek sikere nem a szabadelvű pártnak, mint ilyennek ügye; egy szóval ez nem politikai, hanem tisztán és kizárólag nemzetgazdasági kérdés, a mely nem a kormánynak, hanem a mezőgazdáknek van előnyére, mivel nekik tiszta és megbízható képet nyújt a gazdálkodás egyes ágairól s ennél fogva tájékoztatást a termési hozamokról s az árak várható alakulásáról.

Reméljük tehát, hogy ezen a téren

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Két gyöngye volt...

Két gyöngye volt a falunak, két virága,
Mindkettő úgy vágyott a boldogságra,
Az egyiket elkisérték esküvőre,
A másikat szép csendesen
Kivitték a temetőbe.

Özvegy asszony a lányodat ne sirassad,
Te se örülsz, hogy a lányod férjhez adtad,
Ki tudja, a jobbik partot melyik érte,
Melyiknek volt lakodalma,
Melyiknek a temetése?

Boruth Elemér.

A juliusi napok Franciaországban.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Borea Benl.

Páris, 1895. július.

I.

(A világ nagy színháza. — Julius 14-ének jelentősége. — Az arisztokrácia s a nép. — Diszítések az előnapon. — Orosz-sympathia. — Az orosz-francia szövetség. — Elfajult jobb érzés. — Harci tárogatók. — Vélemény Ausztria-Magyarországról. — Utcai zenekarok s az orosz himnusz. — Az ünnepi bizottságok s azok plakátjai. — Kivülgítés. — A népmulatság. — A „nagy revue” előtt.)

Sokan olyanok, kik hazáról nem igen mozdulhatnak, kiket ügyeik és viszonyaik buzamosabban egy helyhez kötnek, irigylik azo-

kat, kiknek módjukban van gyakrabban utazni és a nagy világ különböző országaiban megfordulni.

Igazuk van. Az ily emberek igazán irigylésre méltók, mert módjukban van a nagy világ érdekes színházában, — tekintettel a mai utazás elősőségére, aránylag igen csekély belépti díj mellett — látni előadásokat, melyeket egész nemzetek, néptörzsek, néposztályok mindennapi élete, nyugtázása, szokásai és forgalma nyújt a figyelmesen szemlélő utasnak.

A nagy világ színházában a legfőbb szerepet játsza, majdnem egy évezrede már a nagy gall néptörzs — a francia nemzet, „la grande nation” amint ez maga magát még ma is nevezni szokta.

Ennek a nagy nemzetnek dolgaival kezdem tehát leveletem, és ezt annál is inkább, mert épen alkalmas volt a juliusi napokat, a nagy nemzeti ünnepet Párisban tölteni, azon napot melyet a francia nép most mint, a köztársaság eszméjével összeforrott politikai mozzanatot különös pompával szokott ünnepelni.

Körülbelül azt a jelentőséget tulajdonítja Julius 14-ének a francia nép, amit nálunk márczius 15-nek szoktak tulajdonítani, azonban míg mi márczius 15-ét, mint a szabadság eszméjének békés, alkotmányos uton történt érvényesülését ünnepeljük, addig a francia népnél a Julius 14. úgy tekintik mint a nép-batalom erőszakos módon megnyilvánult momentumának emléknapja.

Azért nem vesz részt ez ünnepélyben még ma sem a francia arisztokrácia, mely a monarchikus kormányformát szeretné visszaállítva látni és azért láttam Páris egyes utcáit és az előkelő világ által lakott Champs-Élysées környékét elhagyottan, disztis, kiviyagítás nélkül, míg különben az egész város zászló díszben és — az ünnepély előestéjén — valóságos fényárban uszott. Mert Páris már az ünnepély előtt több nappal díszitött magára; ámde a házak, utcák és nyílt terek díszítése egészen más jellegű Franciaországban mint nálunk.

Minálunk egyes nagy zászlókat bigyesz-tenek ki az ablakokból, Franciaországban kisebb zászlókat csoportosítanak össze egy-egy oszmer által egybefoglalva, és ezeket, vagy legalább is egy-egy kisebb zászlót tesznek minden ablakba, úgy, hogy a ház majdnem teljesen el van borítva apró zászlókkal. Természetesen a házak, utcák, egyes kiálló és feltünőbb részein messze lengő nagy lobogók is vannak kitéve. Így felzászlózva a világ-város beláthatatlan hosszúságú egyenes utcai meglepő látványt nyújtanak.

Es itt meg kell jegyezni, hogy majdnem minden házon volt a francia három színű zászlókon kívül legalább egy sárga orosz zászló, közepén a fekete orosz kettejtű sassal, de némely helyen a sárga szín alkalmazása számban vetekedett a francia három szinnel.

Páris és a fellobogózott többi francia

melyeket dus választékban a leghirnevesebb bel- és külföldi gyárakból szerzett be, s ujon berenderett üzletében

a legjutányosabb árak mellett

kaphatók.

659

Komlós Ferencz,

ARADON, Furray-utca és Tökölly-tér sarkán.

Tökölly-téri áruház.

Ajánlja legkötünőbb minőségű

női- és férfi divat-áruit,

minden érdeklődő s hivatott gazdának munkája találkozni fog, hogy a cél: a felvételek minél nagyobb pontossága és megbízhatósága valóságban el is éressék.

BELFÖLD.

A tanítók, mint anyakönyvvezetők. Az erdélyi reform. kerület igazgatótanácsa a következő rendeletet bocsátotta ki. Körrendelet valamennyi egyházmegyei és püspöki vizsgálat alatt álló egyházak tanácsainak és a hitfelekezetünkhöz tartozó iskoláink tanítóinak. Minthogy több vármegye tekintetes közigazgatási bizottsága az állami anyakönyvek vezetésére több protestáns hitfelekezetű néptanítót hozott javaslatba, részint anyakönyvvezetőnek, részint helyettes anyakönyvvezetőnek, ennél fogva a hitfelekezetünkhöz tartozó összes iskolák tanítói értesítettek, miszerint a magyar királyi belügyminiszter ur idei 57,381 szám alatt kelt leirata értelmében s különösen tekintettel az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 141. §-ának második bekezdésére főhatóságunk részére ezennel engedély adatik arra, hogy hitfelekezetünkbeli néptanítók az anyakönyvvezetői, vagy helyettes-anyakönyvvezetői tisztet elvállalhassák s azzal járó teendőket teljesíthessék. Kolozsvár, 1895. július 25-én. Dr. Kolozsvári Sándor, s. k. elnökhelyettes, Márkus János s. k. titkár.

A szabadelvűpárt és a szélsőbal.

— augusztus 3.

A „Frankfurter Zeitung“, mely jeles budapesti levelezője útján mindenkor megbízható információkat szokott kapni a magyarországi viszonyokról, egyik minapi számában a bécsi „Presse“-nek egy entrefilet-jével foglalkozva, érdekesen és a valóságnak teljesen megfelelőleg nyilatkozik annak a vádnak alaptalan voltáról, mint ha a kormánypárt és a szélsőbal szabadelvű árnyalata közt holmi titkos viszony s mind nagyobb közlekedési hálom állana fenn.

A Presse-nek szóban forgó cikkcskéje abból a körülményből, hogy Székesfehérvárott egy új politikai napilap alapítóinak sorában Fiáth főispán és más szabadelvűek mellett egy-két függetlenségi választó is szerepel, azt a következtetést vonatja le, hogy ez esetben is szövetség létesül a szabadelvű párt és a Kossuth-frakció közt.

Ezzel az alattomos gyanúsítással szemben a Frankfurter Zeitung budapesti levele kifejti, hogy az alakulófélben levő székesfehérvári lapvállalat nem akar egyéb lenni, mint az odaváló liberális polgárságnak az organuma, mely liberális polgárságnak érdekei ellen azon

a vidéken két klerikal-antiszemita hecsozlap dolgozik.

A függetlenségi politikának az új lapban való istápolásáról pedig ép oly kevéssé van szó, mint ahogy teljesen kizárt és lehetetlen oly szövetség, amely a kormánypártiakat a függetlenségekkel máskép, mint abból a czélből egyesítené, hogy véget vessenek az ultramontanok által szított felekezeti viszályoknak.

A cikk így végződik: „Az egyházpolitikai campagne alatt, midőn a szabadelvűpárt a szélsőbal radikális egyházpolitikai programjának nagy részét magáénak vallotta, egyesült csatározásra került a dolog, de akkor is egymástól szigorúan elkülönítve indult csatába a két csapat, most pedig annál messzibbre ágaznak el az útjaik. A klerikalitás sajtó pedig egyre szórja vádjait, remélve, hogy valahára talán sikerül a koronának a szabadelvű kabinet kiegyezés-hűségébe vetett bizalmát megingatni.“

IDŐJÁRAS.

Legnyomas: reggel 7 órakor 757.8 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 19.5, délután 2 órakor C° + 26.1. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 2. délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel borult, esik, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 10 milliméter dörgés.

Füredi levelek.

— Saját tudósítónktól. —

IX.

Hangverseny Borszéken.

Borszék, augusztus 1.

Az itt fűrdőző fiatalok ágilis tagjaiból alakult vigalmi bizottság július 31-én, a kurszalomban táncozal egybekötött hangversenyt rendezett. A közreműködők nagy része a fővárosból itt nyaraló vendégek közül telt ki, kiknek mindegyike derekasan megállta a maga helyét.

A gyógyterem, melyben 50—60 pár is kényelmesen táncolhatja a legszilajabb turt is, zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, a mi biztosította a legfényesebb anyagi és erkölcsi sikert s ez fűrdő helyeken, főleg itt, Borszéken, nagy jelentőségű, minthogy a fél-sikerű koncert az utána következő hasonló mulatság sikerét kedvezőtlen irányban befolyásolná.

Az illusztris vendégek közül ott voltak: Matschek Béláné, br. Bornemissza Anna, br. Kemény Karolin, Szász Domokos, az erdélyi reform. status püspöke, Szász Károly dr. országgy. képviselő, özv. Urmáneci Jánosné, a Lázár család, Radzivil herceg, a Huszár báró csa-

lád, Concha egyetemi tanár, a tisztviselői kar teljes számban stb.

A megnyitó számot G. Rossini „Semiramis“-a képezte, melyet négykézre Lázár Stefánia és dr. Nemes Lajos, a budapesti kir. törv.-szék aljegyzője adott elő oly művészi érzéssel, hogy a közönség az utolsó akkordokra zúgó tapsviharban tört ki.

Ezután Jakab Ödön tanár és széles körben ismert író és költő lépett a felolvasó asztalhoz s „Levelek“ című művét olvasta fel. A hat levél, melyekben szerző a társadalom félszeregei közül a nagyzás hóbortját ostromozza, mindvégig élénk derűségben tartotta a közönséget, mely a pattogó humornak s finom szatirának kellemes hatását érezve, szűnni nem akaró tapsal s éljennel jutalmazta.

Most Csik Irán k. a. városunk szülöttje s a kir. operaház ösztöndíjas tagja lépett a zongora elé s Massenet „Manon“-ját énekelte. Űde, kellemes hangja, tiszta koloratúrája sikerrel emelte érvényre a gyönyörű áriát. A közönség már megjelenésekor, sőt ének közben is tapsait tüntette ki, a mi az ének befejeztékor egész viharrá nőtte ki magát. A közönség ötször hívta ki s e rendkívül kitűnő tetszés nyilvánítására még két népdalt adott elő, a mit színén meg kellett ismételnie. A rendezőségen kívül még a közönség köréből is szép virágcsokrot és viráglegyezőt nyújtottak át neki. Zongorán dr. Nemes Lajos kísért.

Sorrendben Kocsuba Róza k. a. lépett a pódiumra s Várady Antal „Satanas“ című gyönyörű költeményét szavalta magas színvonalon álló képzettséggel s oly hangsúlyozással, mely a mű összes szépségeit kidomborította. A közönség irányában is hálás volt, mert tapsal s „éljen“-nel bőven kitűntette.

Az utolsó számot Király Béla, marosvásárhelyi tanár hegedűjátéka képezte. Zongora kíséret mellett adta elő Wéber „Air“ és Hubay Jenő „Magyar Abránd“-ját. Úgyesen, kedvesen s igazi virtuozitással kezelte a nyiretyüt. No de vele szemben sem volt fukar tapsban a közönség.

A műsor befejeztével a rendezőség eltávolította a székeket s a fiatalok táncra perdült s vigan apróztak a csárdást. Az első négyest mintegy 40 pár táncolta oly széles jó kedvvel, mintha nem is a kurszalomban hanem a redut sima parkettjén lettek volna.

Ejféli után két órakor a fűrdői rendszabályok értelmében elnémult a zene, kiűrték a gyógyterem s a közönség haza vonult. Nem nagy örömmel távozott ugyan és sokan abszurdumnak mondták, hogy épen akkor kell félbeszakítani a mulatságot, mikor a jókedv csúcspontjára emelkedett. De hát a szigorú fűrdő orvossal nem lehet diskurálni, kinek intézkedése előtt köteles mindenki meghajolni. No de jól van ez így, ha id jusson máskorra is. A bevétel 219 ft volt.

RÉBUSZ.

városok július 14-én ktiőleg is megünnepeleék az orosz-francia szövetséget és ma már Franciaországban ennek lépten-nyomon kifejezést is adnak. Semmi kétség nem forog fen a felett többé, hogy e szövetség hivatalosan és véglegesen meg van kötve és fennáll, és a francziák politikájának ez képezi mostanában, és fogja képezni a közeljövőben is legtöbb rugóját, s ez azon zsaráttnak, mely nézetem szerint Európát talán nem is messze jövőben lángba borítani fogja.

Egész örjögéssé fajult Franciaországban az oroszok iránti barátság. Nehány szegényesen öltözött kozák lovas kopott bőrsapkákban, gyarló kis lovaikon urok trójkáját kísérve egész diadalmenetben lovagol végig Páris boulevardjain, egy-egy csoport orosz tanuló szinpiadias tarka öltözetben lelkes éljenzésre ragadja a tömeget mindenütt a merre halad. Egyes emberek gyarlóságai, egész nemzetekre átragadnak, és a francia nemzet példája mutatja most leginkább, hová képes elfajulni a jobb érzés, a politikai gyűlölség és bosszu érzete által. Feledve van az 1812-ki orosz hadjárat, feledve a csapás, mely egykor porba sújtta a magasan repülő francia sást, és most ocsmány ölekezésben látjuk a köztársaság nemtőjét a véresszáj medvével.

Minden jel arra mutat, hogy ez ölekezésnek szüleménye nemokára óriási háború lesz; a francia és orosz lapok hangjai az utóbbi időben már a harci tárogatót lújják; és pe-

dig első sorban fenyegetik a Német, aztán Olasz országot. Ausztria Magyarországgal kevesebbet foglalkoznak. Sajnos, bennünket nem tartanak oly veszedelmes ellenségnek, és inkább a guny fegyverével üldöznek, gyávának nevezve politikánkat, mely feledve Sadvát, a gögös győzőnek nyeregkapájába kapaszkodik.

A francia kormány minden alkalmat felhasznál, hogy népének érzelmeit ez irányban fejlessze és hogy az önbizalom a hatalom érzetét az orosz szövetség folytonos hangoztatásával emelje.

A marseillaise után rendszeren reazendíteték az utcai zenekarok az orosz himnust, melynek keleties mélabus akkordjai különös kontrastot képeznek a francia forradalmi induló tüzes dallamával.

Sohasem hangoztatták Párisban e dalt annyiszor, mint a mostani nemzeti ünnepe alatt. Páris összes zene és dalművésze talpon volt. E testületek, — köztük még a leggyarlóbbak is, — július 13—14 és még 15-én is a kormány és a város zsoldjában állanak. Ezen kívül még külön ünnepi egyletek, bizottságok gyűjtenek házról-házra meelve, hogy a nyilvános ünnepi zene és egyéb költségeket fedezzék.

Minden város résznek van ily ünnepi bizottsága, mely óriási plakátokon hirdeti a várandó nagy dolgokat.

Egy ily — gondolom a Menilmontanti városrész — falragasza így szolt:

Július 13-án felvonulás zenével reggel 8 órakor, fél kilenctől délig hérom színű kokárdák ingyenes kiosztogatása, fél egykor Marseillaise eléneklése „Rouge et de l'Isle“ costumeben, 2 órától 7 óráig nagy nyilvános hangverseny, és ismétli kokárda kiosztás.

Elképzelhetni, hogy mennyi kokárdás és apró zászlókkal disztett férfi és hölggy volt látható Páris utcáin. A kocsikon, lovakon, az elárutók állványain, kosarain, stb. mindenütt a merre a szem tevedett, kokárda, és zászló.

Már 13-án az egész lakosság ünnepeit csinált magának, az utcákon mozgott vagy a megszámlálhatatlan kocsmák és kávéházakban mulatott. A Bastille téren egy nagy falragason olvasom: Köztársaságia! jöjjetek ünnepelni egy nagy lakomával az örökdicsőséges 14-iki júliust a „Vosges“ csarnoka előtt a nemzeti ünnepezen dölben. Esily formán mindegy városrészben már messziről hirdetik fehér falragaszokon a nagy kék — vörös betűk a jövendő nagy dolgokat.

13-án este a város utcái és terei már fényárban usztak. Különösen szépen volt világítva a város háttér és a város háza, az operaház és az előtte levő tér, a Bastille tér, a köztársaság emlékszóbra, a „konkorde“ tér. Óriási diadal ívek guirlandok által összekötve és fehér vörös kék mécesek és lámpionok ezreivel megrakva leirhatatlan szép látványt nyujtanak ezek.

Apró madarak

— Francziából. —

Louissette (a kandalló előtt ül, himez. Leteszi a munkáját.) Oh, be fáradt vagyok! A pontok táncok és a színek összefutnak előttem. Igaz, hogy keveset is aludtam. Igen fontos dolog tartott ébren. Azon gondolkodtam, hogyan bírjam Raoult nyilatkozatra? Ő szeret, én szeretem, mi szeretjük egymást. És mégse nyilatkozik. Fél. Sokszor azt hiszem, hogy no már beszél: azt hebegi: „Kedves cousine!” Ekkor elfogja a félelem; egyszerre elnémul s kerekre nyitott szemekkel néz rám. Ilyenkor azt hiszem, hogy meg akar harapni. Furcsa egy bátor embertől, aki már többször úgy megverekedett. Valentin az ő jó barátja, többször úgy nyilatkozott róla, hogy Raoul pompás fiú, aki nem ijed meg a maga árnyékától. (Meggyőződés.) Maghiszem azt! csak, néma ne lenne. Jön, megfogja a kezemet, gyöngéden megszorítja; én elpirulok, azaz, hogy csak elpirultam, mert már teljesen megszoktam ezeket az ártatlan kis jeleneteket: ő elkezd beszélni s egyszerre a szó a torkán akad... De hát én csak nem kérhetem meg a kezét? Már mindent megpróbáltam. Elővettem a régi kipróbált fegyvereket: féltékenységre akartam tenni. Ez a grófné bálján volt. Mindjárt, ahogy először fölkerít, kosarat adtam neki, mondván, hogy egész estém le van foglalva. Füllentettem: kitűnő figyelemben részesítettem Valentinot. Az ő kebelbarátját. Szegény fiú! Ugy bolyonghat ide-oda, mint egy árnyék s csak nagy néha kért csupa jószívűségből egy-egy petrezselyem áruló hölgyet. Eszébe se jutott megboszulni magát rajtam. Olyan áldott jó fiú. Olyan boldogtalan voltam, mikor hazatértem; sirással könnyítettem a szívemen. Nagynéném jóakaratu hamiskás mosolyal vigasztalgot. Anélkül, hogy elárulná, milyent lát és kitalál.

Nagynéném Raoulnak az anyja s innen-onnan hat éve az enyém is. Milyen kis fruska voltam, mikor idehóztak és most... Ah, megtaláltam a módját, hogy kell Raoult megszólaltatni. Pompás kis terv.

Raoul (kívül). Köszönöm ne fárassza magát. (Belép.) Jónapot, Louissette!

Louissette (újra himzéshez lát.) Jó napot, cousin!

Raoul. Anyám nincs itthon?

Louissette. Nincs, már majd egy órája.

Raoul. Jaj, de sajnálom!

Louissette. Attól fél tán, hogy unatkozni fog?

Raoul. Tudhatja, Louissette, hogy a hol magá van, ott az unalomnak nincs helye.

Louissette. Ez csinosan volt mondva, cousin. De bizonyos ön benne?

Raoul. Bizonyos.

Louissette (feléje hajol s szemébe néz). Igazán?

Raoul. Igazán! Esküszöm. (Nyugtalanul fölkel s pár lépést hátrál.)

Louissette (fére.) Lám, már rájessztem.

Raoul (leül.) Maga igazán gyönyörűen himez.

Louis. Ugy találja?

Raoul. Ez a fekete itt a vörös mellett nekem rendkívül tetszik.

Louis. Nekem is.

Raoul. S ez a viola szín itt elragadó... Manapság pompás színvegyületeket tudnak már összeállítani, hála az indigó...

Louissette (türelmetlenül félbeszakítja). Remélem, cousin, hogy nem akar nekem a színvegyületekről vegytani előadást tartani. Ehhez nem értek semmit.

Raoul (szeliden.) De Louissette... én csak azt akartam megmondani, hogy az indigó...

Louis (félbeszakítja.) Ha nincs más témája, akkor ne beszéljen. Azt jobb szeretem.

Raoul. Haragszik?

Louis. Nem én. De, istenem, indigón kívül még annyi érdekes dolog van a világon! Így például (mintha gondolkodnék)... a revolver-ágyu. Ez már aztán téma!

Raoul (szemrehányólag). Maga csúfolódik.

Louis. Nem én, cousin. De nem tehetek róla; a revolver-ágyut elragadónak találom. Szinte ábrándozásra indít... ellenben az indigó... Különb, ha ön nem barátja a lőfegyverek fejlődésének, beszéljünk másról. Megnézte ma reggel a barométert? Hogy sülyedt! biztosra vettem a rossz időt s ime a nap süt.

Raoul. Ugyan ám, de estére esni fog.

Louis. Gondolja?

Raoul. Határozottan.

Louis. Köszönöm, hogy gondolatát szíves volt velem közölni. (Leteszi munkáját.) Elfogyott a vörös fonalom. Szabadok érte. Az istenért, el ne vesszítse addig megkezdett beszélgetésünk fonálát, mert nem találók újra meg. (El.)

Raoul (egyedül). Sohse hittem magam ilyen ostobának. (Homlokára üt.) Itt a hiba. Jövök, hogy beszéljek vele, félénken kiánytom a számát... indigó... Oh én szerencsétlen! De elvagyok határozva, hogy ma végezni fogok vele.

Louis (belép). Uram önnek igaza volt; felhök tornyosulnak: csakugyan esni fog az eső.

Raoul (nagyon komolyan). Louissette!

Louis (ránéz). Cousin?

Raoul (megzavarodva). Én... én... nem vagyok benne bizonyos, hogy csakugyan rosszra fordul-e az idő.

Louis. (a fotelbe veti magát.) Én se. (Félreteszi a himzést, fölkel.) Nagyon ideges vagyok ma. (Élesen.) Ez is arra mutat, hogy időváltozás lesz. (Pár lépést tesz, megáll egy kis asztal előtt.) Ah! Raoul, nézze csak, mit találtam ma reggel. Ugye csinos?

Raoul. Egy kis fészek.

Louis. Az egy kis fészek. Milyen kedves puha és barátságos. Szegény kis madarak, legalább nem fáznak, (czélzással), ha rossz az idő.

Raoul. S milyen gonddal van összetákolva. Minő okosan gondoskodnak a jövőről!

Louissette. Milyen boldogok az apró madarak, mikor egymáshoz simulva elrejtik a napról álmodozva. És aztán, később, mikor a sok sárga kis száj mindennap eltátja magát az

egyik félreért, a másik gabona szemért. Minő kedves lehet az! (Halkan)... még rossz időben is.

Raoul (meghatottan). Csak... Csak azt akartam kérdezni, hogy nem félnek-e a karvalytól?

Louissette. Igazán, ön arra kíváncsi, hogy nem félnek-e a karvalytól? Bevallom, hogy nem... de a könyvszekrényben hátul, az utolsó sorban van egy kék kötésű könyv... ebben van egy fejezet az apró madarakról... Elolvashatjuk, ha kedvet érez hozzá, legalább könnyebben győzi hazavárni nagynénemet.

Raoul (szemrehányó hangon). Oh cousin.

Louis. (Kinyitja a könyvtár ajtaját s úgy tesz, mintha Raoul a háta mögött gondolná, pedig az a helyén maradt). Látja? Ott főtt.

Raoul (odamegy). Hát csakugyan ragasszkodik hozzá?

Louissette. Én addig beteszem az ajtót, hogy a meleg ki ne szökjék. S fölszítom a tüzet. (Beteszi az ajtót). Sose lesz bátorsága. Gyorsan tervem kiviteléhez kell látnom. (A kandalló elé egy marék forgácsot tesz s a szőnyeget eltávolítja.) Toljuk arrább a két karos széket, karjaiba kell ájulnom. (Meggyújtja a forgácsot.) Raoul, Raoul, tűz van!

Raoul (Könyvvel odarohan). Mi az? Mi a baj? (Nevet.) Hisz ez csakélység? (Elgázolja a tüzet).

Louis. (ingadozik). Ah Istenem, szédülök... hol vagyok... elájulok.

Raoul (karjaiba fogja.) Nincs már veszély kicsikém. Szegénykém! (Leül vele.) Milyen csinos. Louissette, térj magadhoz. (Megcsókolja.)

Louis. (édesen). Ki csókol? Hol vagyok? Ön az nagynéném? (Rémüléssel) Raoul! Ah, hagyjon el!

Raoul. (Még mindig ölében tartja.) Nem, nem hagyhatom el. Máskor megint félni találék. Régóta szeretlek Louissette, de nem volt bátorságom megmondani. Elfogadod szerelmemet? Rám bízod, hogy elkészítsam a kis fészket melyben együtt fogunk élni, álmodozva a napról. Akarod Louissette?

Louissette (édesen). Akarom!

Raoul. Kicsike fészket meleg és kedves lesz. Mi magunk hordjuk össze hozzá való tollat és szalmaszálát. S ha majd aztán később, a kis sárgaszájok ott csiripolnak a fészkek szélén, majd mi gondoskodunk róluk. Akarod?

Louissette (elhaló hangon.) Akarom!

Raoul. Fészketek messze rakjuk a nagy világtól, mely rossz és embereszlő. Így majd nem kell tartanunk a karvalytól. Ugy-e édesem?

Louis. Ugy, ugy! (Hirtelen.) Jönnek. (Főlagrik).

Raoul anyja (belép.) Nos, gyermekek, jól töltöttétek az időt?

Louissette. Igen jól, nagynéném.

Raoul anyja. S mivel foglalkoztok?

Louissette. (Kissé zavartan, az asztalon heverő könyvre mutatva.) Egy fejezetet olvastunk el az apró madarakról.

Minden ily téren, de minden tágasabb utcában és helyen három színű szövettel bevont és zászlókkal díszített emelvényen, vagy ilyen hiányában egy áru szállító kocsipadlata zenekar van elhelyezve, mely este 9 órától kezdve éjjel egy óráig táncdarabokat játszik, az utcai tánczoló közönségnek. És a mint megharsannak a trombiták — mert franciaország utcai zenészei csak ezt a hangszeresmerik — azonnal meg mozdul a tömeg, és mint az apró gyermekek nálunk a kintorna hangjánál, ugrálva lejtve össze-vissza kavargva tánczol addig míg a trombita szól.

Nem állítom, hogy ez az utcai tánczoló tömeg a nép előkelőbb osztályát is magában foglalja, de azt sem mondhatni, hogy csak az alsóbb néposztály mulat így. A könnyűvérű francia mindenben örömet tudja találni, és a jobb módú polgár is, midőn látja ezt az általános duhajkodást, derékán kapja elegánsan öltözött társnőjét és ugrálva forogva bele ve gyúl a tánczoló tömegbe.

A hatás a mit a minden kritikán alul álló silány trombita zene, és az utca kövezetén vagy asphaltjain forgó és ugráló tömeg az ily dolgokhoz nem szokott magyar emberre gyakorol, a lehető legkedvezőtlenebb, és nem emeli benne a nagy nemzet iránti tisztelőnek érzetét, pedig azt hiszem, rincek igazunk, midőn a francziák nyilvános életének ezen gyermekes és tényleg nem aestheticus nyilvánulásától a nép jellemére nézve kedvezőtlen kö-

vetkeztetést vonunk le, mert ez a gyermekekzenével tömeg már másnap komoly munkát nagy ügyességgel és még nagyobb serénységgel végez, munkát, mely az egész világ bámulatát felkelti, és mely az országot a világ leggazdagabb részévé teszi.

Az ünnep előestéje különösen Párisban lesz fényesen ünnepeelve, mert erre a napra és 14-én a nagy „revüe“-re a vidék is bevontul a fővárosba. 14-én délután a vidékiek nagy része már hazautazik és a 14-iki éjjeli mulatságot, kivilágítást, felvonulásokat, fáklyászenét, utcai bálkat már a vidéki városokban élvezzi, mely városok ez okból a 14-iki éjjelt használják fel, ily módon a vidékiek 2 éjjeli mulatságot és egy nagy csapatszemlét végig csinálhatnak.

Alone.

— Az „Aradi Műzseny“ eredeti tárczája. —

Irtá: Mrabevezky Lajos.

Hetedik levél.

Kedves Barátnóm! Most már nagyon kevés mondani valóm van; ami a szívemen fektet azt tudja s abból megismerhetett engemet. akik sokan kiálhatalannak, sokan társaszerűnek tartanak.

Remélem, hogy ma már ön is azt mondja, amit én:

— Minden ember nyitott könyv, csupán szem kell, amely olvasni tudjon belőle.

Én csupán sajnálni tudom azokat, akik félreismernek, sajnálom nemcsak azokat, akik mértőföldnyi távolságról akarják megalkotni az ember fogalmát, és sajnálom azokat, akik közvetlen közelemben élve, nem veszik észre, hogy bennem az őszinteség és szeretetnél egyéb aligha lakozik mindazok számára, kik velem hasonló jókat legalább mutatni igyekeznek.

S ma épen olyan vagyok, mint voltam mindig. Pedig nagy okom lett volna változásra. Egyrészt, mert ismét egy uttal több van nekem, amely a temetőbe vezet, másrészt meg, mivel a lelkem kevés közelelvője is kezd tőlem távolodni...

Igazán rám fog illeni az „alone“ abban az értelemben, amint az egyedülletet a világ egyetlen nyelve visszaadni nem képes.

Ha megfigyelt, talán maga is észrevehette, kedves barátnóm, hogy egy idő óta bizonyos nyugalommal fogadom az élet minden változását: az öröm nem lep meg feltűnően, a bánat nem tör össze annyira, mint bárki is hihetné, az élet élveit után koránt sem sóvárogok, s az elmúlásnak tudata nem borzongat össze.

Azt tartom én is, amit a Justh Zsigmond paraszta:

— Valahogy csak lesz, sehogy még nem volt.

S ahogy van, úgy van. Nem zúgolódom a csapások ellen, csendes rezignációval türom,

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 4. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Helyenként esapadék. — Később borulás. — Hősiyletés.

HIREK.

Augusztus 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Démonkos. — Protestáns naptár: Démonkos. — Görög-keleti naptár (julius 23.): Fókáz. — A nap két 4 óra 43 perceskor, nyugszik 7 óra 29 perceskor.

Augusztus 5. Hétfő. Róm. kath. naptár: Havi boldogszony. — Protestáns naptár: Havi boldogszony. — Görög-keleti naptár (julius 24.): Kr'ztina. — A nap két 4 óra 44 perceskor, nyugszik 7 óra 27 perceskor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költő-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgáriskola, földszint.

— Személyi hír. Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, tegnap reggel Szegedre utazott.

— Boros Beni országgyűlési képviselő, az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatójának tollából kezdünk megközölni mai lapunkban egy tárczarovatot „A júliusi napok Franciaországban” címmel. Már a bevezető rész olyan érdekes s annyi szellemmel van megírva, hogy az olvasónak okvetlen felcsigázza várakozását a folytatások iránt. A francia forradalmi ünnepévfordulójának ideji megünneplését festi itt Boros képviselő ur a saját tapasztalatai alapján, igen találó vonásokban s érdekes epizódokkal fűszerezve, beleszóval a leírásba a párisi népnek erősen fitogtatott orosz sympathiáját s egyéb, ez idő szerint legjellegzetesebb szokásait. A rendkívül érdekes tárcza-közleményre, mely négy egymásutáni számban fog megjelenni, itt is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Az anyakönyvi törvények. Tegnap érkezett meg a törvényhatóságokhoz a belügyminisztertől az anyakönyvvezetők működésére vonatkozó legfőbb kellék; az anyakönyvekről, a házassági jogról és a gyermekek vallásáról szóló törvények és külön kötetben: az ezekre vonatkozó miniszterelnöki, belügyi, igazságügyi és vallás és közoktatásügyi miniszteri rendeletek hivatalos kiadása. A rendeletek, valamint a törvény is az anyakönyvvezető által leltárilag fog kezeltetni, s az utódnak átiszolgáltatandó. A rendeletek 269 sűrűn nyomott oldalra terjednek, s ebből legnagyobb helyet foglal el a belügyminiszteré, mely az

anyakönyvvezetési eljárást minuciózus pontossággal világosan, könnyen, érthetően, adja elő.

— Arad és az állami anyakönyvvezetés. Arad város törvényhatósága már mult havi ülésében kimondotta, hogy az állami anyakönyvvezetéssel járó több munka elvégzésére egy segédtszert, s egy szolgát alkalmazzon, akiknek fizetését azonban az állampénztárból kéri kiutaványoztatni. A belügyminiszter ezt nem hagyta jóvá, de ehelyett felajánlotta a városnak a kivonatok jövedelmeit. A város visszairt, hogy az ajánlatra nem reflektál. Tegnap jött vissza a miniszter leírata, amelyben a város által kívánt két állás rendszeresítését elfogadja azok fizetését az állampénztárból utalványozza.

— Az aradi villamos vasut. Nehány héttel ezelőtt részletesen közöltük annak a villamos vasutnak a terveit, melyet Bodányi Odón főmérnök készített, s melyet a Neumann-testvérek óhajtanak kiépíteni. A terveket Vajassy Lajos tanácsos elnöke alatt tegnap vette tárgyalás alá egy szakbizottság, amelynek végleges véleményéről közelebb teszünk említést.

— Új vasut Aradmegyében. Megyének területén a helyi érdekű vasutak száma napiól-napra szaporodik. Mint bennünket értesítenek, a kereskedelmiügyi miniszter Paikert Henriknek, az aradi és csanádi egyesült vasutak Kis-Jenő-Erdőhegy állomásától Szintye, Sepros, Apáthi és Barakony irányában Talpasig, valamint a Seprostól Csermő érintésével Somoskészig vezetendő keskenyágány helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

— A megkurtult munkaszünet. Mától kezdve a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény értelmében már déli 12 óráig szabad az üzleteket nyitva tartani, mivel a rövidre szabott záróra csakis június és július hónapokra szólott.

— A Maros szabályozása. A földmivélsügyi miniszter — mint már irtuk is — a Marosnak egységes terv szerinti szabályozását jóváhagyta. E terv szerint a Maros folyó egész alsó folyását az erdélyi határtól Szegedig csatornázni fogják, még pedig lépcsőzetes csatorna elvei szerint. A zsilipes és mozgó

gátas tervek véghezvitele hét-nyolcz millió forintba kerül, de a miniszterium, bár a terveket elfogadta, egyelőre csak a csatornázás felét fogja végrehajtani, még pedig az Arad és Szeged közötti legalsó folyamrészén. Ennek megfelelően egyelőre csak a fentebb említett összeg feléig fognak költekezni. A nagyszabású tervezett végrehajtása által a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság gőzhajói Szegedtől Aradig akadály nélkül közlekednek. Az új társaság gőzhajói a Tiszán már a k. augusztus hó 15-én megindulnak.

— Aradváros tanácsa a polgármester távollétére való tekintettel rendes szombati ülést nem tartotta meg. A tanácsulást hétfőn délelőtt tartják meg.

— Bördomborművek. Rendkívül érdekes bördomborművek láthatók pár nap óta Vassóczy és Nádler helybeli cég kirakatában. Készítette azokat, az aradi nyomda részvénytársaság könyvkötészetének tehetséges és ügyes vezetője Böhm János ur. Bördomborművek készítésére mester Magyarországon csak igen kevés városban van. Böhm János ur ezen igazán meglepő szép kézi munkát berlini mesterektől tanulta s most hajlandó lenne abból oktatást is adni, amennyire az aradi nyomda részvénytársaságnál való elfoglaltsága mellett még szabad idővel rendelkezik. — A feltételek megtudhatók a nevezett nyomda könyvkötészetében.

— A csendőrség új beosztása. A honvédelmi miniszter legújabb körrendelete szerint a csendőrségnél folyó évi július hó 1-vel nagyobb számú tisztii alosztály és csendőr őrs is rendszeresítettven, a bennünket érdeklő csendőr kerületi parancsnokság alosztályainak új beosztását az alábbiakban adja köztudomásra: 2-ik szárny Aradon 3 szakasszal, az 1-ső szakasz Aradon a következő őrsökkel: Arad, Kurtios, Radna, Berzova, Petris, Szent-Anna, Magyar-Pécska, Soborsin, Szlatina, Elek, Megyes-Egyháza, Szemlak, Gyorok, a 2-ik szakasz Boros-Jenő a következő őrsökkel: Boros-Jenő, Világos, Csermő, Boros-Sebes, Dézna, Gurahoncz, Madrizest, Nagyhalmagy, Ternova, Nádas, Taucz, Kis-Jenő, Vadász, Kerülés, Bokszeg, Csúcs.

— A Szarazér szabályozó társulat ülése. Salacz Gyula aradi polgármester elnöke alatt a Szarazér szabályozó és ármentesítő társulat a szegedi városi tanácsstermen ülést tartott tegnapelőtt. Az ülésen az elnökön kívül részt vettek: Baksa (Makóró) Náva (Dezso), Dani Jozsef, Lázár György dr. és

ha a sors vállaimra ereszti ólomnehéz kezét, s viszont nem ujjongok, ha életem nagy szűkségét áttöri egy kisse a nyugalom, a megelégedés szines sugároszlópa.

Szinte alig ismerek magamra, a kaczagó bolondos kamaszra, étkiben annyi sokszor felágaskodott az ifju vér, aki sokszor oda állott volna a Szent-János szobra előtti határköveken bakoló iskolás fiúk, vagy a réten labdázó diákok közé, ha a szörnyen kritikus világnak ítéletétől nem félt volna.

Ma már nem úgy van. Megülepedett bennem a gondolat, a könnyelműség salakjától megtisztult a vérem, a gondtalanság himporát lefújta rólam a szél, mely elkísérte a temetőig vélem együtt azt a koporsót, amely igazi árvaságom szülőanya volt.

Azóta legjobb barátom az egyedüllet, a magány, amelynek lehet hinni, mert nem hazudhatik. A pusata négy fal viszhangja csak az én szavamat adja vissza, s abban csupán akkor csalódhatom, ha magammal szemben nem vagyok őszinte.

Az emberek nagy sokasága számalommal mér végig, s még azokat a keveseket is irigylitölem, akik a kínos kenyérharoz közepette az enyéim maradtak; más része résztvevő jobbot nyújt felém, hogy aztán annál nagyobbat haraphasson rajtam, amikor elfordulok.

Pedig ha tudnák, mennyire sajnálom őket erőlködésükért, mennyire a lelkükbe látok alszentelkedő bókjaik, vigyorgó mosolyaik közben.

Jól tudom én, kinek a szemében ragyogott a szív könyve, amikor az én gyászom legsötétebb napja volt, s jól tudom, mennyire kevesen vannak kik egyedül énemért az enyéme.

Ezek az emberek nem mosolyognak a szemembe, hogy felvidítsanak, s csak akkor sirnak velem együtt, ha nem látom őket; ha haragnak, előlről teszik, s ez a harapás édes, mert közelebb éri a szívemet. Ebből tanulságot meritek, míg amazz megvetem.

S ama kevesek, akik ismernek, simogatva nyulnak hozzám, mert érzik, hogy most még a szeretet is fáj nekem, bármi jót tesz fakó lelkemnek, mely érzékeny mint az önlemez a villanyszikra közeledésére. Ezek az én keveseim tudnak várni, mert látják a szívemet, mely most is oly meleg, mint régen volt, csupán hangtalan, mert tudják, hogy annak kamarái ki fognak nyitni újra, s be fognadják magukba a fényt, a szint a pompát, a melegséget, melyet a forró nyár lehel ki magából.

De ha így lesz is, a lelkem minden gondolatja csak azoké lesz, akiket a megpróbáltatás perczeiben vaskapocsokkal lánczóit hoztam az őszinteség, akik oly mélyen vésődtek a lelkembe, hogy lényüket idő, mulandóság, köznapi gondok onnan le nem törölhetik.

Akik a vasban bizni tudnak, azok az enyéme. Az arany után kapaszkodók kicsinyek lesznek, amidőn látni fogják, hogy nem minden vason fog a rozsa.

Most csak attól félek, hogy ezek a kevesek igazán kevesen lesznek, hogy még egy nagy család fogja átszűrni lelkemet, a mig az a megnyugvás révébe jut.

Ma, midőn gyónásom végére érek, látom elhullani magam mellől azokat, akikért sokszor a szavammal, néha a véremmel állottam helyett, s így csoda-e, ha megrendül bennem a bizalom, mely eddig is mankón tipegett kedélyvilágomban.

Az én jószágomat épenugy kiaknázza az, a kinek legtöbb joga van reá, mint az, akit fel nem jogosítottam reá, az én mélyeséges, kiapadhatlan emberszeretemet sokan játéknak használják fel, s nem félnek attól, hátha játék közben a báb, a pójácza, a csörgősipkás bolond is eltörik?

De jól van így. Legyen meg a könnyelműeknek az ő akaratjuk. En kezet nem emelek senkire, mert sem megezőlni, sem megütöni nem tudom azt, akit szeretek.

Ha az én türelmem fonala elszakad, nagy dolgok fognak történni lelkemben, s meg fogják ismerni rajtam — akik kutatják — a végezt a végtelenben. De ez csak akkor lesz, amidőn elsóhajtom a mulandóságnak a végső szót:

— Consumatum est!

Füzesséry Kálmán. Az ülés tárgyát a fel-
szólamlások felülbírási képezte.

— **Öngyilkos negyvennyolczas honvéd.** Ha-
zája szabadságért végül küzdött a 87-ik zászló-
alban előbb az erdélyi, azután a bánáti és ké-
sőbb a bácskai csatákat is, a világosi gyásznep
után pedig nyolcz esztendeig szolgálta kényszer-
rüségből a császárt, a császári hadseregben
Olaszország és Csehország területén Huszár
János marostordamegyei szovátai szegény
székely honvéd. Mikor aztán a muszájmundurt
levethette, sietett vissza az önyomoruságos kis fa-
lujába, megfogta a kapanyelét, dolgozott napszám-
ba késő vénségéig. Aldás volt a munkáján, tisztés-
séges vagyont szerzett családjának, de amint a
felesége meg a gyermekei elhaltak, a sok te-
metés tönkretette. Segítőtársak és pártfogók
nélkül küzdött a nyomorral, amíg tehetett, ak-
kor meghallotta, hogy az elaggott honvédek
segíti a magyar nemzet egy nagy summa pénz-
ből, melyhez az alapot a koronás király tette
le, mikor a koronázási ajándékot visszaadta a
nemzet szabadsághőseinek. Folyamodott ő is,
hogy segítsen rajta a honvédsegítő egyesület,
de a válasz elutasító volt. Napokig nem
látta aztán senki az aggastyánt s végre a mult
este megtalálták felakasztva. Varga dr.,
nyáradszerepai aljárásbíró azonnal ki-
ment a helyszínére s konstataulta, hogy itt ön-
gyilkosság történt. A bírónak — végzi levele-
zőnk — többször félbe kellett szakítani a jegy-
zőkönyvet, mert a kihallgatott emberek az ag-
g honvéd nyomorának oly részleteiről tettek val-
lomást, hogy a legelfásultabb halandó szive is
elfacsarodott volna azok hallatára.

— **Kerékpározók kirándulása.** Az aradi
kerékpár club ma délután Orczifalvára
kirándulást rendez; távolság oda vissza 58.8
km. gyülekezés délután 2 órakor a lyceum
előtti téren. Működő tagok által bevezetett
vendégek sport-szerű öltönyben szívesen láttatnak.
A menet parancsnokság.

— **A szabadságharc katonáinak bizonyítvá-
nya.** Az országos honvédsegélyző-egylet fel-
ügyelő bizottsága a 10-lyó év május 16-ikán tar-
tott ülésében hozott és a miniszterelnök által
jóváhagyott határozata szerint az 1848—49-iki
honvédségi szolgálat igazolására ez évi ok-
tóber hó 1-ig terjedő záros határidő tűzetett ki
oly formán, hogy oly nyugdíjazási és segélye-
zési kérvények, melyekben a tényleges honvéd-
ségi szolgálatot igazoló teljes hitelességű bizo-
nyítékok nem mellékeltek, figyelembe vétet-
ni nem fognak.

— **Nyugdíjazás.** Ujfalu si Dezső gyu-
lai árvaszéki ülnököt — mint gyulai levelezőnk
jelenti — nyugdíjazták.

— **Kedélyes verekedők.** Krizsán György
lókunecz Milánkov N. társával a „Vö-
rösökör“ vendéglőbe ment borozgatni. Midőn
már sokat öntöttek a garatra, Krizsán oziva-
kodni kezdett, s neki ugorva Milánkovnak,
ezt a bicskival több helyen megszurta. Milán-
kov sem volt rest, összeszedve minden erejét
és Krizsánnak négy helyen beverte a kopó-
nyáját. Az orvosi vélemény szerint mindkettő
10—15 napig nyomja az ágyat.

— **Lökötés.** Levelezőnk írja: Szabó
András nagykamarasi gazda tanyájáról a na-
pokban két lovat loptak el, ismeretlen tette-
sek. Az egyik 11 éves, a másik 3 éves meg-
pej. A körözést elrendelték.

— **Elfogott szélhámos.** Néhány év előtt jól
ősmert alakja volt Nagyváradnak Simo-
ni János bírósági végrehajtó, a ki hirtelen
hátat fordított a csendes családi tűzhelynek és
a korcsmák és kávéházak állandó vendége lett.
Később egy Erdélyi György nevű építő-
mester virágzó üzletbe társul szegődve, azt
lassankint anyira kifosztotta, hogy a téglá-
gyár rövid idő múlva az övé lett. Ettől fogva
a saját fogatán kocszított az utcákon Simonic,
a ki nyáron a magas északon, télen pedig Kai-
róban mulatozott, mialatt vársa koldus botra
jutott. A szélhámos fiatal ember, mint a nagy-
várad „Szabadság“ írja, néhány év múlva
elszakadt Nagyváradtól és Fiume környékén
oslatangolt, míg végre egy bűnpörben hamis es-
küért körözte a bíróság és Fiuméből osendör-
födözet alatt vitték haza s itt egy havi foghá-
ra itélték. A fogházbüntetés kitöltése után
Abbaziában, Lovaránoban, majd Horvátország-
ban folytatta üzleleit és súlyed lefelé a lej-
tőn. Tegnap a prevodnai ker. kapitányságtól
megkeresés érkezett a nagyvárad rendőrség-
hez, melyben tudatják, hogy Simonic Jánost
Oguliu községben lopásért letartóztatták. A szél-

hámos embernél igen sok pénzt találtak, mely-
re nézve azt állítja, hogy becsületes uton ke-
reste, mert Nagyváradon virágzó téglagyára
van s ebből évenként öt-hatezer forint béröss-
zeget kap, legközelebb pedig a gyár egyrés-
zének eladásából egyszerre fizettek neki ötezer
forintot, a miből azonban egy szó sem igaz.
A szélhámost a börtönben lefényképezték s arcz-
képét mint közveszélyes iparlovagét, a rendőri
hivatalokhoz megküldik.

— **Öngyilkos bankhivatalnok.** Roth-
mayer Adolf a bécsi Unióbank pöczleins-
dorfi nyári lakásán agyonlötte magát. — A
fiatal, alig huez éves ember már hetekkel ez-
előtt úgy nyilatkozott barátai előtt, hogy
megunta az életét és előbb-utóbb öngyilkos-
ságot fog elkövetni. Mielőtt föbelötte volna
magát, hálószobájában áthuzatta tisztába az
ágyát és fekete ruhába öltözött át. A kabát
gomblyukába egy thearózsát tűzött és azután
keresztül lötte a fejét. Csupán néhány rövid
tartalmu levelet hagyott hátra hozzátartozói-
hoz. Egyik ilyen levél ezzel a szavakkal feje-
ződött be: „Oh azok az asszonyok.“ Ez a
rövid mondat képezi talán a kulcsot a fiatal
ember öngyilkosságához, a kit mindenki csak
finom, előzékeny, szelid embernek ősmert.

— **Anyagiilkos örült.** Sanct Jean Leyde-
ban, Brest mellett, egy örült ember szörnyű
módon mészároolta le az édes anyját. A ször-
nyű tettet meg lehetett volna akadályozni, ha
a város polgármestere a családnak hitelt adott
volna, a mely folyton azt állította, hogy az
örült veszedelmes. Egy Trefon nevű pa-
rasztasszony július 24-én hazament, hogy övéi-
nek ebédet főzzön. Örült fiának azt paran-
csolta, hogy hozzon vizet. Yan teljesítette a
parancsot és a vízzel telt vödört letette a tűz-
hely elé. Az asszony burgonyát hámozott és
lehajolt valamiért. Ekkor az örült lekapta a
falról a sarlót és egy csapásra levágta az
asszony nyakát. A fej előre esett, de egy kis bőr
még összetartotta a törzessel. Ekkor az örjón-
gő ezt is levágta és a fejet földhöz vágta.
Azután a véres sarlóval kezében kiment és
öcséjét felzólította, hogy hívjon zsandá-
rokat, mert az anyját megölte. Mialatt a
megrémült testvér az apát értesítette a ször-
nyű tettről, azalatt az örült a kútnál meg-
mosta a csizmáját. Csakhamar bevitték a köz-
ségházába.

— **Inség Komárommegyében.** E hó elején
D. Almás, Neszmély, Somód és Naszály köz-
ségek határában felhőszakadás és a Vértes
hegységől lehordott tömérdek mennyiségű
iszap teljesen tönkre tették a termést. Miután
a mindenétől megfosztott lakosság most a
véginségnek néz elé, a nyomorban sinlők föl-
segélyezésére Tatán bizottság alakult, mely
a gyűjtést megyszerte megkezdette. A bizot-
tság mindenekelőtt gróf Esterházy Mik-
lóshoz fordult, ki tatai várszínházát készséggel
átengedte egy hangverseny- és műkedvelői
előadására, mely a károsultak javára augusz-
tus hó 20-án fog megtartatni s valószínű-
leg nagyobb összeggel fog a megindított
gyűjtéshez hozzájárulni. A nagy számban
kibocsájtott gyűjtő-ívek a legjobb eredmén-
nyel kecsegtetnek s az ezek útján begyűlt
pénzt is gróf Esterházy uradalmi központi
főpénztára fogja kezelni. A bizottság a „Jó-
szív“-egyesülethez is adott be kérvényt segély
iránt s mint értesülünk, az egyesület részéről
már is kilátásba helyeztek egy nagyobb
összeget. A segélyezésre alakult bizottság
elnöke Pintér Elek kegyesrendházfőnök
Tatán s esetleges adományok czímére küldendők.

— **Előkelő tolvajok.** Ez év első felében
4000 tolvajt tartóztatnak le Párisban akiket
különböző kereskedésekben értek tetten, amint
árut lopni akartak. E bolti tolvajok közt volt
egy orosz herceggnő, egy francia grófné, és
egy uralkodó hercegné leánya. Persze klep-
tománia vitte rá mind a hármat a lopásra
és emiatt beszüntették ellenük a vizsgálatot.
A három arisztokrata tolvajná azonban 100,000
frankot adományozott a párisi szegényeknek.

HYMEN.

Keleti Károly, a „Telefon Hirmondó“ hi-
vatalnoka vasárnap d. e. 11 órakor vezeti ol-
tárhoz az aradi izr. imaházban Schwartz
Mariska kiasszonyt, Schwartz Emáuel
bájos és szeretetreméltó leányát.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kereskedő ifjak köre rendki-
vüli közgyűlést tart ma. Igen fontosnak tart-
juk a mai közgyűlést az egylet további éle-
tére vonatkozólag, mivel a tárgysorozat pár
pontja a kör czimének, valamint alapszabályai-
nak megváltoztatását írja elő. Az aradi ke-
reskedő ifjak körének elnöksége látva a kö-
zönség rokonszenvét és meleg érdeklődését
melylyel az egylet iránt viseltetnek, továbbá
az a körülmény, hogy Tede schi Viktor köri
elnök felkérése folytán számos aradi keres-
kedő czég a kör kötelékébe óhajtt lépni, a vá-
lasztmányban azt az elhatározást szülte, hogy
a kört a budapesti társ egylet mintájára tel-
jesen újra szervezi. — A péntek este tartott
igazgatói ülésen már el is készült az a javas-
lat, mely organizálni fogja ujólag a kört. A
többek között a kör eddigi czimét „aradi
kereskedők köré“-re változtatja, ezzel
mintegy eleget téve a körnek azon tulnyomó
számban levő tagjainak, kik mint önálló ke-
reskedő főnökök segítik elő a közös ügyet.
Az igazgató ülési javaslat az alapszabályokat
is lényegesen módosította, melyeket a ma dé-
lutáni közgyűlés fog jogerőre emelni. A köz-
gyűlési meghívó így hangzik:

Az „Aradi kereskedő ifjak közmuvelődési
köre“ folyó évi augusztus hó 4-én (vasárnap)
délután 3 órakor a „kereskedelmi akadémia
disztermében“ tartandó rendkívüli közgyűlésre
c. tagtárs urat tisztelettel meghívja az elnök-
ség. Tárgysorozat: 1. A kör czimének meg-
változtatása. 2. Az alapszabályok módosítása.
3. Vigalmi bizottsági titkár és jegyző választá-
sa. 4. Indítványok.

(*) Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár
forgalmi kimutatása ez évi január hava 1-től
július hó 31-ig. Bevételek: Pénztári ma-
radvány a mult évről 2736 frt 95 kr, járulé-
kok a kötelezett tagok részéről 8887 frt 24
kr, járulékok az önkéntes tagok részéről 684
frt 06 kr, járulékok a munkaadók részéről
4443 frt 62 kr, időközi kamatokban 30 frt 18
kr, belépési díjakban 10 frt, pénzbüntetése-
ben 5 frt, egyéb bevételek 274 frt 01 kr, ösz-
szesen 17,071 frt 06 kr. Kiadások. Táp-
pénzekben 6014 frt 97 kr, kórházi ápolási dí-
jakban 664 frt 46 kr, gyógyszeres és orvosi
segédesszközök 2946 frt 70 kr, temetkezési pótlé-
lékokban 359 frt 80 kr, irodaszeres és nyom-
tatványok 296 frt 80 kr, fizetések és tisztelet-
díjak 4408 frt 10 kr, tartalékalapra elhelye-
tetett 1000 frt, vegyes kiadások 272 frt 25 kr,
összesen 15,963 frt 08 kr. A pénztár va-
gyona áll: Az ingó leltár értéke 709 frt
48 kr, betét az arad-csanádi g. taktban 1000
forint, a postataktban betét 105 frt 60 kr,
tartalékalap az eddigi kamatokkal 1028 forint
01 kr, összesen 2843 frt 09 kr. A pénztár je-
lezlegi tagállománya 4788 tag. Ebből esik a
központra kötelezett 3904 frt, önkéntes 245
forint, a kerületekre 639 frt, gyógykezeltetett
táppénzes fekvő beteg 1481 tag, járóbeteg és
családtag 2415 tag, a megyei kórházban
68 tag, összesen 3964 tag. Szülészeti segély-
ben részesült 14 nőtag. Elhalt 17 tag.

(*) Az aradi magyar nyelv terjesztő, beteg-
segélyző és temetkezési egylet f. hó 4-én dél-
után 3 órakor Rácz Sándor egyleti pénztárnok
házában Ujterem utca 8 szám alatt rendes ha-
vi ülését tartja melyre a tisztviselő urak kéret-
ni megjelenni. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) **Augusztus II.** Az egész vonalon óriási
a készülődés arra a szép tánczvigalomra, melyet
ezen a napon fog rendezni az „Aradi
nyomda részvénytársaság“ személye-
zete. A rendezőség naponta szövi és tárgyalja a
haditervet, melynek alapján a mulatság sikerét
minden tekintetben biztosítja s hogy ez a siker
teljes lesz, az előjelekből ítélve kétségtelen.
Olyan ügyesen összeállított és mulattató prog-
rammal fognak kiállani a közönség elé, hogy
lehetetlen lesz jól nem mulatni az augusz-
tus 11-iki tánczvigalmon. Ehez még kitűnő
zenéről is gondoskodtak s a nyirettyüncnk
ugyancsak lesz dolga, hogy kellő mennyiségű

táncdarabot huzzon a sok-sok szép leánynak és a rendíthetetlen táncos-gárdának. A rendezőség gondoskodott, hogy se szép leányban, se táncosban ne legyen hiány, mert hiába, első sorban ettől függ nem csak a jó kedv, hanem a teljes siker. Minden oldalról biztosítva vannak, hogy ez irányban végbevitt buzgalomuk meghozza a maga gyümölcsét s már előre is jóslhatjuk, hogy szíves lesz augusztus 11-én a városligeti vendéglő nagyterme, hol ez a kitűnő mulatság végbemegy. Egyik meglepetés a másikat fogja érni, a hölgyek rendkívül érdekes emléktárgyakat kapnak. A millenniumi postafőnöke Braun Hugó lesz, a postakezelnő Schvarcz Mariska és postás-kisasszonyok lesznek Blum Ilona, Braun Bianca, Michl Paula, Sipkai Boriska, Sipkai Terike és Walder Gizella kisasszonyok. Három postás kisasszony a tánczestélyen fog a legszebbek közül felkérteni. A kik meghívót tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, szíveskedjenek a rendezőség bármely tagjához fordulni.

(=) Nyári multság a ligetben. Az aradi ifjuság köréből alakult 30-as bizottsága 1895. évi augusztus hó 17-én (szombaton) a városliget nagytermében zártkörű jótékonycélú tánczvigalmat rendez. A rendezőség mindent elkövet, hogy egy kellemes estélyt szerezzen a közönségnek, a vigalmon a rendezőség a kormagyart és magyar keringőt fogja lejteni. Szünóra alatt a fűzér táncz lesz igen mulattató figurákkal. A tiszta jövedelem egyrésze a kereskedő ifj. betegségyűző, másrésze az aradi iparos ifj. önképző egylete javára fordítatik. Belépti jegyek előre váltva: családjegy 1 frt 60 kr, személyjegy 80 kr. Pénztárnál családjegy 1 frt 80 kr, személyjegy 1-frt. karzat 30 kr. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatásával Hoffmann Antl és Glück Dezdő urak üzletében u. m. a rendezőség összes tagjainál. A kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, szíveskedjenek Vannay Károly bizottsági jegyzőhöz fordulni Asztalos Sándor utca, ifj. Klein Sámuel ur üzletében.

(=) Műkedvelői előadás. Az aradi iparos-ifjak önképző és betegségyűző egylete betegségyalappal javára 1895. évi augusztus 11-én (vasárnap) az ipartestület dísztermében tánczozal egybekötött műkedvelői előadást rendez, szíveskedjenek az alkalommal Rónaszéki Gusztáv „A szonyok büne” című fővárosi életképe. A műkedvelői előadást Glutig János fogja rendezni, ki már több alkalommal rendezett az iparos ifjakkal sikerült műkedvelői előadásokat. Az előadás táncz fogja követni. Az előadásban részt vesznek a következők: Hell Frigyes, Szida Gizella, Szoszenka Ema, Balázsházi Imre, Brucker István, Klinger Emilia, Ruttkai Agoston, Kusmann Róza, Velts Jakab, Kitajka János, Szenes Miksa, Szász Róbert, Szoszenka Aranka, Farkas Menyhért, Matuschik Katicza, Kornacker István, Utrata Ferencz, Telekán Valér, Hell Gáspár.

(=) Tánczestély Beélben. A beéli önkéntes tüzoltó egylet alapvagyónának gyarapítására a „Nagy vendéglő” díszkertben, folyó évi augusztus hó 18-án fényes zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti-díj: személyenként 1 forint. — Családonként 2 forint. Kezdeté este 6 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. — Kedvezőtlen idő esetén a díszteremben tartatik.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

Az aradi színházról.

Saját tudósítónktól. — Nagyvárad, augusztus 3.

A mi derék Leszkaynk nyakra főre vendégszerelési a vidék jobb hangzású színésznőit és énekesnőit, de nem az ő hibája, hogy ennek az elsőrendű társulatnak a keretébe nem tudnak beválni, mert a mint tudjuk és tapasztaljuk Leszkay kényes igényű direktor, a ki megválogatja bár áldozatok árán is, hogy a vendégszerelés után kit kínál meg szerződéssel.

Ivánfi Jenő vendégszerelési után. Strakosch Febea a turini királyi operaház ének művésznője lépett fel eddig három estén, még pedig: Tévedés, Parasztbecsület és Faust nagy operákban. Strakosch Febea egy-

szerre meghódította a nagyváradi színházba járó intelligens közönséget, úgy annyira, hogy napok előtt elkaphatók az előadásokra minden jegyet s valóságos Strakosch-lás uralkodott a városban. Kapott is annyi elismerést, annyi tapsot, virágot, koszorút, hogy mindent alig bírjuk feljegyezni. Az operákban az ének művésznőnek méltó partnere volt, a mi derék tenoristánk Mezei Mihály.

Strakosch Febea augusztus 3-án szombaton lép fel negyedszer Bajászók operában melyekre a jegyek már mind elkelték, megjegyzendő, hogy Strakosch vendégszerelésére a jegyek árai mind felemeltek.

„Gerolsteini nagyherceg” nagy operette telt ház előtt ment, Réthi szépen énekelte a csimsserepet. Szatmári Rossika pedig mint Vanda újra bebizonyította szép ének hangjával és ügyes szinpadra teremtett játékaival, hogy nagyon hasznos tagja lett Leszkay gárdájának, úgy hogy a legkényesebb igényeknek eleget tud tenni úgy éneklésével mint játékaival. Pompás volt Csátár mint Bum-bum, Hunyadi mint Paul herceg, Rónaszéki, mint Pusch báró, a ki folyton derűtlenségbe tartotta a nagyszámú közönséget egészséges komikumával; Mezei Mihály mint Fritz közvitéz nagyon szépen énekelte és játszotta meg. Ligeti mint Nepomuk érdemei elismerést maszkjáért és szép játékaért.

Julius 26-án Főriss Pista hosszu betegsége után és szabadságoltatása után lépett fel először Liliomfi énekes vigjátékban mint Szelle m. fi. Főriss Pistát kiléptekor meleg rokonszenvvel üdvözölte a szép számú közönség, így adva a viszontlátás örömeinek kifejezést, hogy kedvelt komikusát újból láthatja a világot jelentő deszkákon, épen, egészségesen az ősi humortól duzzadva, a hosszu betegség minden nyema nélkül. Szépen és összevágóan is ment a vigjáték mint a karikaosapás. Delli Emma, Gál Gyula, Benedek, Tompa, Csátár, Csákó Vilmos, Szendrei, Tolnainé, mind, mintha Pistánk boldog viszontlátás öröme egy mást akarta volna felülmúlni.

Augusztus 1-én Angyal Ilka, ez a jeles tehetségű drámai szende Jókai Mór poétikus verses drámáját, Miltont választotta jutalomjátékaul, mely alkalommal Milton leányát, Bórát játszotta hévvel, belső érzellemmel. Angyalt színpadra léptekor a szépségű közönség frenetikus tapsal fogadta és tisztelőitül, a nagyközönségtől három virágkoszorút és egy szép virágkoszorút kapott.

Az előadás mint mindig precíz és összevágó volt. Angyal Ilkán kívül a sikerben oroszán részt Gál Gyula Miltonja érdemel, kívülök pompásan játszott, Benedek Gyula, Balassa Jenő, Déri Béla, Bács Károly, Tompa Kálmán, Tóvölgyi Margit, Rónaszéki.

Augusztus 2-án H. Vukovits Aranka szerződötési czéliből „A kornevilli harangok” operetbe, mint Szerpolet lép fel itt először.

Színpadra kerültek még „Uffkirály”, „Két árva”, „Asszonyvervejó”, „Aszalauramleányai”, melyben a mi kedves Balassánk brillirozott, Angyal Ilka, Rónaszéki, Főriss Pista, Tompa Kálmán, Bácsné, Ligeti, Novák Irén, Szendrei Mihály, Benedek Gyula és Laskodi Annával váltva.

Mint láthatják a műsor elég változatos, a mi nem csekély fáradsággal jár ebben a kánikulai időben, a mikor a község nagyobb része nincs itthon. De hát Rónaszéki ügyes ember, lelkiismeretes, szorgalmas és a mi, fő leleményes művezető a ki a hivataláért és az ügyért, dolgozik és fáradozik.

Halottja is volt derék társulatunknak. Bánáthy Edének a társulat kedvelt ügyelőjének szép és kedves felesége halt meg, hosszu, kinos szenvedés után. A temetésen részt vett az összes személyzet, így rován le a kedves jó pályatárs iránt érzett utolsó részvétét. Legyen a szép fiatal pályatársnőnek könnyű a föld, a kit mindenki szeretett.

* A világ legnagyobb fametszete. A magyar fametsző-művészetnek legnagyobb remeke fekszik előttünk. Morelli Gusztáv tanár munkája ez: a Magyarok bejövetele, Feszty Arpád híres körképének hű mása fametszet alakjában. Ez a művészi fametszet ötötötél méter hosszu egy darab képet mutat, tehát a világ legnagyobb fametszete, a minő nagy ebben a zsánerekben eddig nem készült. A mester tovább egy évnél dolgozott rajta s

e roppant munkában csupán néhány jeles művész tanítványa segített neki. A kinek csak némi fogalma is vannak a fametszésnek szemrontó finom és fáradságos munkájáról, az elgondolhatja micsoda hallatlan nagy dolog egy 12,500 (tizenkétezeröttszáz) □ centiméteres képnek a művészi kimetszése. És a nagy feladatot Morelli remekül oldotta meg. A körképnek minden alakja és minden hatása tisztán áll előttünk; a levegőjében még azt a fényerőt is vissza tudta adni, a mit annyira csodálnak az eredeti képen. De a nyomás is nagy munka volt. A „Könyves Kálmán” társaság erre a célra Hermaneczen külön papírost gyártatott s az államnyomda közel két hónapig dolgozott azon, hogy a fametszetnek legfinomabb árnyalatai se veszzenek el.

A képhez Váradi Szilárd tanár által tervezett, izléses művészi kivitelű bektőési tábla készült, a melyet az Arpádcsoport színes dombornyomata magyar fegyvertrofeumok között díszíti.

A kép egy albumszerű könyvalakban, tehát táblával, valamint enélkül összehajthatlanul, mint falra való alkalmazásra egyaránt kapható s remélhető, hogy nemsokára ugy a magánosok szalonjaiban, min az iskolákban mindenütt látható lesz.

Megrendelhető a kiadóhivatalnál: „Könyves Kálmán” magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaságnál (Budapest, VIII. Kerepesi út 17). Kapható egyúttal a körképnek levő árudánál is és minden könyvkereskedésben.

* „A Thurzán familia” novellákban irt regényünk negyedik ize került ki tegnap a korkező alól. A társzerzők Hrabovszky Lajos és Kosztká Mihály főkérik a gyűjtőívartókat, hogy a nyomtatás megkezdése előtti tájékozás végett az íveket az előfizetési összegekkel minél előbb beszoigaltatni szíveskedjenek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Lemaradt végrehajtó. Barna Miklós szemlaci lakost hatóság elleni erőszakkal vádolták a tegnapi végtárgyaláson. Ugy történt, hogy a községi végrehajtó elment Barna Miklósához, hogy foglalást eszközöljön. Barna Miklós azonban nem engedte meg és a végrehajtót kiutasította. Később tudódott ki, hogy jogosan tiltakozott a végrehajtás ellen, mivel adóját megfizette. Barna Miklóst felmentették.

§ Magverte az öccsét. Nem első eset, hogy tulajdon édes testvérek összeverekeszenek, mint ezt a grossi Poppa testvérek tették. Valami csekélységen kaptak össze, mire az idősebb Poppa úgy vágta fejével derék a fiatalabbat, hogy husz napig feküdt az átést. A törvényszék az enyhítő körülményeket figyelembe véve, egy havi fogházra ítélte Poppa Nikolájt.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök utazása.

Budapest, augusztus 3. (Saj. tud. táv.) Ischlből távirják a „Bud. Tud.-nak”: Bánffy Gyúndenén és Salzburgon át, hol röviden tartózkodott nejével Luzernbe utazott.

Tanfolyam az anyakönyvi felügyelőknök.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) A „Bud. Tud.” jelenti: A belügyminiszter augusztus 20., 22., 23. és 24-ére az anyakönyvi felügyelőket a belügyminisztériumban berendelte, hol a délelőtt és délután tartandó gyakorlati tanfolyamon részt vesznek. Az előadásokat dr. Lukács György, belügymin. titkár az anyakönyvi ügyek belügyminiszteri előadója és dr. Tóry Gusztáv igazságügyi miniszteri osztálytanácsos, az anyakönyvi ügyek igazságügyi miniszteri előadója tartják.

Jenő főherceg váltója.

Budapest, aug. 3. (Saj. tud. táv.)
Ozv. S i m o n c s i c s Béláné ügyében, a mig Budapestre nem hozzák, szünetel a vizsgálat. Simoncsicsné védője táviratot küldött Jenő főherceghez, kérve őt, hogy tekintet nélkül a váltó valódiságára, ő az ő részéről ne kérjen bünvádi eljárást. A főherceg nevében H e n n i g e r őrnagy válaszolt, mondván:

„Táviratilag előterjesztett kérelmét

Jenő főherceg nem teljesítheti, mert ő fensége nem lépett fel panaszosként, hanem csupán az aláírás hamis voltáról nyilatkozott.

A védő, ezzel szemben, azt vitatja hogy bünvádi eljárás csak akkor lenne megindítható, ha bebizonyított dolog volna, hogy Jenő főherceg egyáltalán nem irt alá váltót.

Merénylet a bolgár fejedelem ellen.

Budapest, aug. 3. (Saj. tud. táv.)
Egy zwickauai lap közli: A bolgár fejedelem ellen két bolgár merényletet tervezett Karlsbadban, de egy tanító a merényletnek nyomára jött s erről a fejedelem szárnysegédének jelentést tett. A vizsgálat folyik.

A macedóniai lázadás.

Budapest, aug. 3. (Saj. tud. táv.)
Szófiából írják a »Kel. E.«-nek. A macedóniai területől hazamenekült három bolgár tiszt elbeszélései az ott szerzett tapasztalatokról meglehetősen lelohasztották a lelkesedést, melylyel némely körök a macedonok felszabadítását kísérték. A macedonok tudni sem akarnak a felszabadítókról, a tisztok elbeszélése szerint a bolgárok nemcsak hogy kémszolgálatot tettek a török csapatoknak, hanem még a felkelőket is, kik menekülve házukban meghaltak vagy más rejték helyre bujtak, megölték és azon reményben, hogy jutalmat kapnak, fejeiket a török katonai parancsnokhoz vitték. Hasonló eset történt a szerb-orosz-török háboru idején akárhány, még általános emlékezetben van C a r n c s e v i c s Spiro és 12 társainak esete, kiket Prilepben maga a lakosság felkonczolt, fejeiket Kumanovóba vitték, a hol több napon át hosszú poznákon kitűzve mutogatták. A tisztok panaszoják azt is, hogy a lakosság semmiben sem könnyítette meg dolgukat, sőt még élelmi szereket sem akartak nekik adni. Nézetök szerint tehát nem is érdemes nekik odamenni.

Vérgőzö cipész.

Budapest, augusztus 3. (Saj. tud. táv.)
G u k k e s Károly kispesti cipész a fölkötti elkeseredésében, mivel házbért fizetni nem tudott, s e miatt a háziur kiköltöztette, őt gyermekét, kik közül a legidősebb tizenkét éves, és nejét revolverrel és baltával leterítette. Felesége és egy gyermek rögtön meghalt, a férfi és négy gyermek még életben van s a kórházba szállították őket. Felgyógyulásukhoz nincs remény.

Udvari ünnepségek.

Ischl, aug. 3. (Saját tud. táv.) L a j o s V i k t o r főherceg hétfőn ideérkezik, a román királyi pár üdvözlésére. Hétfőn d. u. öt órakor udvari ebéd lesz s este diszeloadáson a »Zwei glückliche Tage« adatik elő. Kedden már d. u. egy órakor

udvari ebéd lesz, azután kirándulás, melyre ma számos udvarkocsi érkezett. Előbb Stroblba kocsiznak, onnan külön hajón Weltgangba innen külön vonaton Schafbergbe, hol a szállodában étkezve, visszatérnek. Ha a rossz időjárás keddig eltart, a kirándulás elmarad s este a színházba mennek, a mikor is a »Böregért« adják. G o l u c h o w s z k y t kivéve miniszter, vagy udvari méltóság az ünnepségeken nem vesz részt.

A bolgár fejedelem elutazása.

Karlsbad, aug. 3. (Saj. tud. táv.)
F e r d i n á n d ma elutazik, és tizenkettedikén, trónralépése évfordulóján érkezik Sofiába.

Gázrobbanás.

Lodz, augusztus 3. (Saj. tud. táv.) Egy nagy ház légszeszrobbanás miatt beomlott, három ember meghalt, tizenöt megsebesült.

Megint politikai gyilkosság.

Szófia, augusztus 3. (Saj. tud. táv.)
A Stambulov-pártjának vezetőjét Tatár-bazardszikban nyílt utcán megtámadták és több törszurással halálosan megsebesítették. A részletek hiányzanak.

Szófia, augusztus 3. (Saját tud. táv.)
A Tatár-bazardszikban meggyilkolt Stambulov pártvezetőt M a l a k i e v n e k hívják. A gyilkosság teljesen oly módon történt, mint két héttel előbb Stambulové.

Az új hármass szövetség.

Belgrád, aug. 3. (Saját tud. táv.)
Szerbia, Görögország és Románia tárgyalásokat folytat, hogy bizonyos eshetőségre együttesen járjanak el.

Száműzött merénylők.

Konstantinápoly, aug. 3. (Saj. tud. táv.)
A Pankoldi-i katonai akadémia növendékei közül tizenkettőt, kiket a szultán élete ellen való összeesküvés miatt száműztek, Taif-varába vitték, ugyanoda, a hol M i d h á t p a s a az új török alkotmány megalapítója száműzetésben meghalt. Az itt uralkodó hőseget (50° Cels. nyáron) a nem benszülöttek nem igen bírják elviselni, a miért is a fiatal emberek sorsa általános részvétet kelt. K h a i r e d d i n effendit, ki az összeesküvést elárulta, előléptették századossá és kinevezték a szultán hadsegédévé.

Keresztények meszárlása.

Sanghai, aug. 3. (Saj. tud. távirata.)
Ku-Tschengben számos keresztényt lemészároltak, köztük öt külföldi nőt.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. július haváról.

Beltételek.	
Álladék a múlt hó végén	4.339,186.17
Betételek a folyó hóban	315,538.41
Visszafiz. betételek f. hóban	225,219.18
Álladék a folyó hó végén	4.429,492.45
Leszámitolás.	
Tárczaállomány m. hó vég.	2.641,573.39
Leszámitoltatott f. hóban	637,367.28
Bejárt folyó hóban	668,882.91
Tárczaálladék f. hó végén	2.615,107.76
Előlegelés kézi adlogokra.	
Raktárállomány m. hó vég.	1,851,958.37
Előlegezettett folyó hóban	564,393.32
Beváltatott folyó hóban	486,920.56
Raktárálladék f. hó végén	1,929,971.18

Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék múlt hó végén	789,117.20
Új kölcsönök folyó hóban	8450.—
Törlesztetett folyó hóban	9,625.—
Álladék folyó hó végén	787,842.20

Amortisationális záloglevél kölcsönök.	
Álladék a múlt hó végén	692,224.06 1/2
Előlegezettett folyó hóban	1,000.—
Törlesztetett folyó hóban	693,224.06 1/2
Álladék folyó hó végén	693,224.06 1/2

Záloglevelek.	
Álladék a múlt hó végén	682,350.—
Kibocsájtott folyó hóban	—
Kisorsoltatott és beváltatott múlt hóban	—
Álladék folyó hó végén	682,350.—

Pénztárforgalom.	
Pénztárkészlet m. hó vég.	88,482.22
Bevételek folyó hóban	1,452,960.99
Kiadások folyó hóban	1,502,851.46
Pénztármaradványf. hó vég.	88,591.74

Kelt Aradon, 1895. július 31-én.

Az igazgatóság.

Az aradi polg. takarékpénztár-részv. társ. forgalmi kimutatása 1895. július hóról.

Takarékpénztári betétek.	
Álladék múlt hó végén	frt 1,833,110.16
Betétel folyó hóban	87,249.18
Összesen	frt 1,420,359.34
Visszaafizetés ugyanezen idő alatt	88,701.94
Álladék folyó hó végén	frt 1,338,657.40

Zálogvelek:	
Álladék múlt hó végén	frt 2,183,100.—
Kibocsájtott folyó hóban	frt 14,000.—
Összesen	frt 2,197,100.—
Kisorsoltatott	frt —
Álladék f. hó végén	frt 2,197,100.—

Váltóleszámitolás.	
Tárczaálladék múlt hó végén	frt 847,084.19
Leszámitoltatott folyó hóban	291,550.36
Összesen	frt 1,138,634.55
Beváltatott és visszleszámit. ugyan-ezen idő alatt	374,336.61
Tárczaálladék folyó hó végén	frt 864,297.94

Előlegek értékpapirokra:	
Álladék múlt hó végén	frt 463,084.63
Új előlegek folyó hóban	17,114.39
Összesen	frt 480,199.02
Visszaafizetés ugyanezen időszakban	89,432.18
Álladék folyó hó végén	frt 390,766.84

Jelzálog-kölcsönök:	
Álladék múlt hó végén	frt 578,132.88
Engedélyezettett és kifizetve f. hóban	28,865.—
Összesen	frt 2,606,997.69
Visszaafizetés ugyanezen időszakban	2,013.36
Álladék folyó hó végén	frt 2,604,984.33

Pénzforgalom:	
Álladék múlt hó végén	frt 42,565.86
Bevételek folyó hóban	654,718.11
Összesen	frt 697,284.07
Kifizettettek ugyanezen időszakban	674,526.08
Készlet folyó hó végén	frt 22,757.99

Arad, 1895. július hó 31-én.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. július haváról.

I. Betételek.	
Álladék múlt hó végén	frt 8,603,128.79
Betételek folyó hóban	247,099.65
Összesen	frt 3,850,228.44
Visszaafizetések folyó hóban	200,139.80
Álladék folyó hó végén	frt 3,650,088.64

II. Leszámitolás.	
Váltótárcza-álladék múlt hó végén	frt 2,140,894.93
Leszámitolt váltók folyó hóban	548,142.33
Összesen	frt 2,687,037.26
Bejárt váltók folyó hóban	522,192.28
Váltótárcza-álladék folyó hó végén	frt 2,164,844.98

III. Előlegelés kézi adlogokra.	
Álladék múlt hó végén	frt 3,111,575.72
Előlegezettett folyó hóban	540,326.14
Összesen	frt 3,651,901.86
Bejárt előlegek folyó hóban	585,561.81
Álladék folyó hó végén	frt 3,066,339.95

IV. Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék múlt hó végén	frt 995,912.78
Előlegezettett folyó hóban	16,900.—
Összesen	frt 1,012,812.78
Törlesztetett folyó hóban	3,256.—
Álladék folyó hó végén	frt 1,009,556.78

V. Pénztárforgalom.	
Álladék múlt hó végén	frt 83,584.84
Bevételek folyó hóban	1,489,227.24
Összesen	frt 1,572,812.08
Kiadások folyó hóban	1,524,172.22
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 48,619.76

Arad, 1895. július 31-én.

Az igazgatóság.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes és Balog országjelentése. Budapest, augusztus 3.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv mérsékelt volt s az irányzat ellanyhult, elikt 24000 mm, 2 és fél krral olcsóbb árakon.

Table with columns: Tiszavidéki, mmassa, kilogramm, ft. Lists various grain types and their prices.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett lanyhább jegyzések következtében nálunk is lanyhán indult az üzlet...

Zárul 12 órakor:

Table with columns: Ószi buza, Buza május-juniusra, Ószi rozs, etc. Lists prices for various grain types.

Külföld: New-York: buzára 3/4-1, tengerire 2/3-7/8 lanyhább. Chicago: buzára 1-1 1/4 tengerire 2/3-1 1/8 lanyhább.

Értéktőzsde: Igen szilárdan indult az üzlet míg később külföldi igen rossz hírekre tetemesen ellanyhultak úgy nemzetközi mint helyi papirok.

Zárul 12 órakor:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, etc. Lists prices for various securities.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi augusztus hó 2-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Óreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban)...

Budapesti gabnatózsde.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. Budapest, augusztus 3. d. u. 5 óra.

Table with columns: Buza bányási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, etc. Lists prices for various grain types.

Table with columns: Arpa sörfőzdei, Zab, Tengeri bányási, etc. Lists prices for various agricultural products.

Szeszüzlet.

Augusztus 3.

Ezen cikknek ára és üzletviszonyai a múlt héten változatlanok maradtak. Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 50 krajczár...

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. augusztus 3.

Table with columns: Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4 1/2%, Magyar arany 4 1/2%, etc. Lists exchange rates for various currencies.

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. Bécs, 1895. augusztus 3.

Table with columns: Magyar koronajárdék 4%, Magyar hitelrészvény, Osztrák hitelrészvény, etc. Lists exchange rates for various securities.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. Y. (Arad) A furdői levél legközelebb jön. A többit is szívesen látjuk.

U. D. (Arad) A közlemény átvételét köszönettel nyugtazzuk. Igyekezni fogunk minél előbb sort keríteni rá, ámbar most tal vagyunk halmozva közölni valókkal.

M. (Sz. V.) A levél ma elment. Nagyon kíváncsiak vagyunk, kapunk e a hét folyamán választ.

P. R. (Arad) Legyen csak egy kis türelemmel s bízunk ránk teljesen a dolgot. Még lesz elégedve velünk.

Adrienne. (Arad) Mindenesetre az lesz a leghelyesebb, ha a mamától kér tanácsot. Ha ő beleegyezik, kövesse szíve szándékát. Csak azt ne kívánja, hogy ezt a versben írott szerelmi vallomást leadjuk. Félünk tőle, hogy ideáljának van érzéke a poétika iránt s ez esetben nagyon bálul találna kegyedre kitűni a következőkben.

Rébusz. (Borsák) Köszönet. M. T. (Arad) A „göncsöl-szekér” tiszteletteljesen üdvözlő önt, fiatal költő s azt üzeneti általunk, ne keserítse söngevényeivel az ő békés égi magányát.

Ofelia. (Arad) Nagyon sajnáljuk, hogy mi nem állhatunk be nagysád azon jóakarói közé, kik írásra biztatják. A beklüdt dolog közölhetetlen.

G. L. (Arad) Arról az urról nem tudunk semmit. Az ön közleménye vagy a postán vészett el, vagy pedig elfelejtette beklüdeni hozzánk. Mindkét esetben miénk a szerencse, mert b. leveléből aligha remélhetjük, hogy közölhetőt tudna nekünk adni.

Sz. Zs. (Arad) Fogadja szíves köszönetünket. A napokban mindenesetre jönni fog az érdekes tárcza.

VIZJELZÉS.

1895. évi augusztus hó 3-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vizmérőzón:

Table with columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet, Időjárás, Vizállás, Művartagság. Lists water level and temperature data.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. augusztus 3.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

Augusztus 3.

Fehér Kereszt szálloda: Dr. Hauer Sándor ügyvéd, Budapest. Némethy József ügyvéd, B.-Gyula. Wallisch Agoston magánzó, Bécs. Posch Jenő főgimnáziumi tanár, Szolnok.

Vasúti szálloda: Deutsch Miksa kir. mérnök, Budapest. Héber Bernát tanár, Budapest. Harzer Agoston főszámgazgatósági számtánc, Nagybecskerek.

KIS LOTTO.

Budapesti:

29, 59, 27, 81, 80.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Kötelességünknek tartjuk mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik az oly korán elhunyt felejtethetlen férj, illetve apának temetésén megjelenni és részvételükkel fájdalomukat enyhíteni kegyesek voltak, hálás köszönetünket ezuttal nyilvánítni.

A gyászoló Wekker család.

Nyílt levél.

Alólirottak kötelességünknek tartjuk az alábbi sorokat a nyilvánosság elé hozni, annál is inkább, mert amidőn a női ruha szabás tudományának gyors elsajátíthatásáról teszünk tanubizonyosságot, melyet ez ideig oly nehéz volt tökéletesen elsajátítani; az igazság kedvéért szent kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, hogy Koch J. műszabász urtól rövid utmutatás után annyira elsajátítottuk a női ruha szabást, hogy bármiféle női ruhát képesek vagyunk elkészíteni, amint már el is készítettünk a maga nemében páratlan Koch ur Európa szabása szerint több rendbeli kitűnően. Mi tehát nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk Koch urat mint kitűnő szabász oktatót, az érdekelte hölgyeknek; ne szalasszák el a jó alkalmat felhasználni és siessenek a saját érdekükben Koch J. műszabászatát elsajátítani.

Krébs Lilla, Mály Emma, Váry Józsefné, Lövy Aranka, Petőfi-utca 5. sz. Kuvini lakosnő.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kösvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator sikerrel rendelve lesz. Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető! Kapható árványviznyelvezkedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

AS
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészeti
műintézet.

ARADI
NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI
MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betűkkel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönben betütömöntő-, simító-, perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel újonnan felszerelt és légszeszhajtó erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hibátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbitása alkalmával **könyvkötészetünket** is újonnan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papírszak és zacskók** gyártását valamint cégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legmérsékeltőbb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY”
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomtatványok

készíttetnek:

Napi-, hetilapok,

továbbá

szaklapok és folyóiratok előállítására
széles és jutányos kivételben;

**bármily terjedelmű regények,
elbeszélések**

és egyéb művek nyomtatása és kiadása.

Meghívók,

tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések
a legdiszesebb kiállításban.

Jegyzékek számlák, számlatártyák, b-
vélpapírok és horfítók leggyor-
sábban olcsón készíttetnek.

Vidéki megrendelések

pontosan teljesíttetnek.

Könyvkötészetünk

nagy súlyt fektet különféle
díszmunkák készítésére külföldi
minták szerint

**írómappák, ékszerdobozok,
képheretek,**

**tánczrendek,
bőrmetszett és bőrdombormű**

legdiszesebb

és leginkább kivétel-
ben.

Papírzacskó
gyár.

Betű-
tömöntőde.

Csanádvármegye alispánjától.

8378/1895. al. 827.

Hirdetmény.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága 1895. évi 491. sz. határozata folytán a megyei kórház és orvoslaknál végrehajtandó javítási és új építési munkálatokat 2524 frt 73 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1895. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtt 10 órájára csanádvármegyei alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlat versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségösszeg után számítandó és a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Makón 1895. évi július hó 24-én.

Dr. Meskó Sándor alispán.

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation 5 1/2%, auf 50 Jahre 5%. Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisirbar 6%, auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 0% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in 1/4 jähriger Tilligung 6-7% ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzalog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

Hazai és Külföldi Bank jelzalog Kölcsön (K.) Budapest, Kerepesi-ut 51.

685

Advertisement for FERNOLENDT féle fénymáz. Includes an illustration of a man and text: 'A világ legjobb fénymáza! FERNOLENDT féle fénymáz. Cs. kir. szab. gyára alakult 1832-ben. Bécs. Ki labbelieit sötét feketén, fényesen és tartósan akarja megörizni, az csak Fernolendt-fénymázat vegyen. Mindenütt kapható. Főraktár: Wechsler József urnál. Sok értéknélküli hamisítások miatt tessék nevemet megjegyezni. St. Fernolendt megjegyezni.'

A DEUTSCH BERNÁT-féle gyoroki pinczebeli borok s. p.

Table listing wine prices: 1889-iki finom asztali 40 kr, Bakator 50, Rizling 50, 6-Vörös 55.

literenként kapható

Rosenblüh Mőrnál templom-utca 10 sz. 884

15926/1895.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium intézvénye nyomán közhírré tesszük, hogy az idei őszi katonai lóvásár Aradon f. évi október hó 7-én fog megtartatni

A részletes tervet a levéltárban megtekinthetők.

Arad, 1895. július 24.

A városi tanács.

16110/1895.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földművelésügyi magy. kir. Miniszter ur 49313/1895 sz. a. következő rendeletet adta ki tekintettel azon körülményre, miszerint Győr város polgármesterének f. évi július hó 13-án 1114 sz. a. kelt feljegyzése szerint a Győr városi összes sertés szállások az ottani m. kir. állategészségügyi hivatal feügylete alá helyeztetek, megengedem, hogy azonnali levágásra szánt egészséges sertések Győr városból más törvényhatóságokba vasuton külön engedélyem nélkül elszállíttatassanak.

Megjegyzem azonban, hogy a sertések elszállítása csak azon esetben eszközölhető, ha rendeltetési helyük törvényhatóságának első tisztviselője a győri kir. állategészségügyi hivatal főnöke, vagy helyettesének esetéről-esetire a fél költségére hozzá intézett távirati kérdésére, (melynek a feladó és czimzett nevét, valamint a levágásra szánt sertések rendeltetési helyét és pontos darab számát is tartalmaznia kell) a sertésszállítás ellen észrevételt nem tesz.

Együttal megengedem, hogy Győrből azonnali levágásra szánt egészséges sertések a székes főváros ferenczvárosi rendező pályaudvarának petroleum raktár rakodójára, a székes főváros polgármesterének megkérdezése nélkül, szállíttathassanak.

A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a vágóhidakra lófogatók szállítandók, előfogatok minden szállítás után fertőtlenítendők és a szállítmányok érkezéséről a fél költségére a törvényhatóság első tisztviselője által a vasuti állomás főnök is táviratilag értesítendő.

Arad, 1895. július hó 26 án.

A városi tanács.

1868. év óta bevált szer.

BERGER-féle gyógy-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

szappanok legjobbat az austria, Europa legjobbat államokban szappanok által alkalmasságok

mindennemű bőrkütegek

ellen, természetesen idült pikkely-szúr, kősz és elődi kütegek, ugyancsak orr-rossaság, óvrai fagydag, láb fázadás, fej- és uszállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalma a fa-kátránynak 40% -át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok alkalmasságát megrendelése és az ismeretkedgyre való figyelmeztetés kérésük. Idült bőrbetegségeknek alkalmasnak a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

Azely esetben szög jobbat alkalmasság, csak a Berger-féle kátrány-kénszappan kerendő; míg a külföldi utazatok hatástanoknak bizonyosnak. A győzebb kátrány-szappan az arabor tisztáltsággal

alkalmasság, a gyermekeknek valameennyi betegséggel ellen fehérszappan börtintető mezedő és fűrészsappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

80% glicerin tartalommal és finom illattal.

Az minden fajnak használati utasítással együtt 24 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelkednek: Benzoe-szappan a bőr pucoztatására, borax-szappan pattanások ellen, eorbol-szappan a bőr simítására himóhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan, lothyal-szappan rheuma és ar-öröcség ellen, szeplo-szappan igen hasznos, Tannin-szappan lábszárdés és hajkihullás ellen; fog-szappan a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rőpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, melyek esetében határozott utasítások vannak. Gyár és főraktár: G. Koll & Comp. Troppan-üzemmel közösen a nemzeti gyógyszerüzem: Bécsben 1868.

Kapható Aradon: 237.

Rozsnyay Mátyás, Kiss István, Ring Lajos és Demkó Géza urak gyógyszerteráiban, különben pedig a magyarországi legtöbb gyógyszerteráiban

16111/1895.

Hirdetés.

A nm. földmivelésügyi m. kir. Miniszter ur 47596/95 rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy az osztrák belügyminiszter ur folyó évi július hó 15-én 20784 sz. a. kelt értesítése szerint élő sertéseknek Selmech-Bélabányáról és Szabadkáról Ausztriába való bevitele tovább intézkedésig csupán a «Productiv Genossenschaft der Wiener Fleischselcher» című társaság vágóhidjára szabad.

Együttal megjegyezzük, hogy ugyancsak az osztrák belügyminiszter fentidézett értesítése szerint a nevezett társaság vágóhidjára 120 kilogramm élősúlynál kisebb súlyú sertések is bevihetők, mely körülmény folytán f. é. július 7-én 44394 sz. a. kelt földmivelési miniszteri rendelet 1. pontjának az élősúlyra vonatkozó meghatározása ily értelemben módosul: Továbbá elrendeljük, hogy az ily sertésszállítmányokat kísérő marhaleveleket az idézett rendeletben előirtakon kívül az első oldalon fent, a következő jegyzettel kell ellátni «Für die Productiv Genossenschaft der Wiener Fleischselcher».

Végül megjegyezzük, hogy 44706 sz. a. és 42820 sz. a. kelt rendeletben között azon ausztriai városok nevei közé, melyekbe élő sertések szállíthatók: Csehország Kolin városa is felveendő.

Arad, 1895. július 26.

A városi tanács.

Advertisement for Szálloda és kávéház átvétel. Includes text: 'Van szerencsém a n. é. közönség és mélyen tisztelt vendégeim b. tudomására hozni, hogy az Aradon, Deák Ferencz-utcában levő, s. a kor igényeinek megfelelőleg berendezett u. n. Vas szálloda s kávéházat f. Wittmann Károly urtól át — illetve megvettem, s azt a mai naptól fogva személyes felügyeletem alatt fogom vezetni. Szives pártfogást kér DUFNER JÓZSEF.' Includes a decorative border with floral patterns.

2619/1895. árv. szhoz.

825

10131/1895.

835.

523. gazdsz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város tekintetes árvaszéke gyámhatóság részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint néhai Wally György aradi hagyatékában leltározott különféle arany és ezüst neműek, értékpapírok néhány hordó magyarádi ó és bakator borok, házi butorokból és felszerelésekből álló ingóságok a tek. árvaszék 2619/1895 szám alatti végzés értelmében a helyszínen Arad b. v. Eötvös. utca 12. számú ház emeletén folyó évi augusztus hó 16-ik napja d. e. 8 órakor kezdendő önkénytes nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el és átadatnak.

Kelt Aradon, 1895. július 27-én.

Simon Gábor
t. aljegyző mint kiküldött.

Hirdetmény.

Melynél fogva közhírré tétetik, miszerint Makó városa a v. képviselőtestület 289. kgy. 2595/1895. ikt. sz. a. határozata folytán 3 ártezi kút felépítményt épített, melyeknek mindegyike 595 frt 25 kr. vagyis összesen a három 1785 frt 75 krral van előirányozva, felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint az e célból f. évi augusztus hó 4-én (vasárnap) d. e. 10 órakor a városháza kis-tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli és írásbeli árlejtésen 10%-toli bánatpénzzel megjelenni sziveskedjenek meddig is a terv költségvetés és feltételek a v. mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Addig zárt ajánlatok is elfogadhatnak. Kelt Makó város tanácsának 1895. július 30-án tartott üléséből.

Babos
h. polgármester.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a főúti 41. sz. telek mellett fekvő 190 □-ölnyi teleknek Dr. Muntyán Aurél kára és veszélyére való eladása iránt folyó év augusztus 12-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-önként 17 frt 10 kr. Bánatpénzzel leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi július hó 22 tartott üléséből.

Vannay
aljegyző.

Hazai és külföldi

Bank jelzálog kölcsön K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi 5¹/₂, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés után 6% kamat mellett. Személy hitel 1/4 évi törlesztésre egész 10,000 frtig. 6 és 7% pontos lebonyolítása.

Hazai és külföldi
Bank jelzálog kölcsön (K)
Budapest, Kerepesi-ut 51.

684

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

1895. évi augusztus hó 8-án

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1895. évi május hóban esedékes

zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Weisz Dávid:

16207/895.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a a) bekezdése értelmében közhírré tétetik-hogy az 1895. évre kivetett állami és községi adók törvényhatósági utadó, hadmentességi díj, iparkamarai díj és szárazéri szabályozási költségek előirása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad sz. kir. város adóköteles közönsége, miszerint az 1895. évre kivetett közadó tartozásait folyó évi augusztus hó 8-ig annál inkább előirassa mert mulasztás esetén 5 frtig terjedhető pénzbírsággal lesz sajtandó.

Arad 1895. júli 26-án.

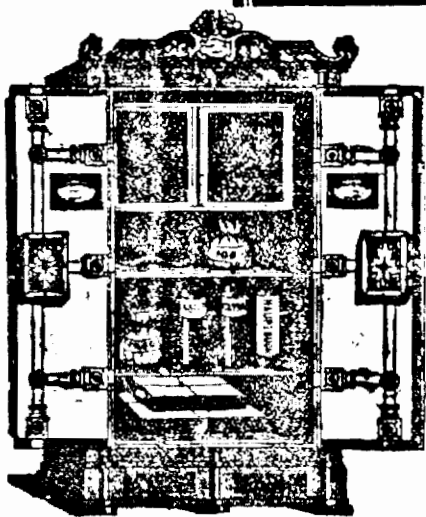
A városi tanács.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

A os. kir. csebr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Aszoktól ajánlom

vasbútor gyári raktárumat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, asztók és csipészek részére.

Mindeneműl varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 581

SINGER L. S.

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsénk Nagyságodat tisztelettel értesíteni, hogy **Aradon, Vörösmarty-utca 2. sz. a. dr. Darányi-féle házban**

ROTSCHILD és KLEIN czég alatt

egy a mai kornak megfelelő

női divat és confectio üzletet, mellékelve női ruhatereimmel nyitottunk.

A t. hölgyközönség becses figyelmét bátorkodunk felhívni **dúsan felszerelt raktárunkra,** hol mindennemű

kész női és leány gyermek felöltők, usymint gallérok, cepek mantillok, szüts és szörme árukban

a legelső párisi, bécsi és berlini modellek után

a legizlésesebben s a legjutányosabb árak mellett lesznek kaphatók.

Különösen pedig saját műhelyünkben mérték szerinti megrendeléseket a leggondosabb kivitelben fogunk pontosan eszközölni.

Kiváló tisztelettel

Rotschild és Klein.

Legjobb pótlókká, bolhák és konyharovarok ellen.

Molyok és parasztlák a háztartásokon stb. stb.

"Zacherlin"

csodálatos módon hat! Pusztit — mint semmi más

szer — mindenféle rovarot és azért az egész világon mint egyedüli a maga nemében dicsérik és keresik. Ösmertető jelei: 1. a lezárt üveg. 2. a „Zacherl“ név.

RAKTARAK:

ARAD: Amtman Lajos. Baumann B. Brunner Karolina. Dengl Béla. Dengl Károly. Dratsay Lajos. Dürr Testvérek. Duzsek Ferencz. Éles Armin. Ernyei Gyula. Feichthaler M. Fejér Gyula. Gebhardt J. és fia	Guttmann Samu. Hartmann Herm. Hoffmann József Hubert Bernát Illics Arzén Karátsonyi A. utóda Meer Mór és fia Nagy Farkas Neuländer Zsig. Obetkó Kálmán. Pollák József. Preisach Vilmos. Ring Zsigmond Rothstein Mór. Schärer József	Schauer B. és társa Schlesinger Samu. Schwarz M. Simon Károly Stampf Géza Steinitzer N. Szauer Adolf Theiss és Treitler. Tones Ede. Wechsler József Weisz Dávid ifj. Weisz Mór. NEU-ARAD: Liskovetz Antal	Ort A. J. utóda Zimmer Mátyás. BATTONYA: Fischer Izáék. Gellér Ferencz. BOROSJENŐ: Blau Dávid Strausz Ignác, BUTTYIN: Krausz Péter, Henzel Valér	CSERMŐ: Holländer Samu. KISJENŐ: Messer Lipót MAGY-PÉCSKA: Fleischmann Her. Iritz Frigyes. Szüberger Sándor Königsthal J. és fia Turzsky Nándor. PANKOTA: Barna Lajos	Duffek Antal Pavlovits Const. Rigler István. Rigler Hermann SOBORSIN: Blau Mór és fia TAUCZ: Weisl Adolf. UJ-SZT-ANNA: Henny Károly.	VILÁGOS: Goldstein Samu Wéber János. VINGA: Klemann N. VALEMARE: Kohn Leopold. ZADORLAK: Hemmen Ferencz.
--	---	---	---	--	--	--

323